

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

СИТНИКОВ ДМИТРО СЕРГІЙОВИЧ

Допускається до захисту:

в.о.завідувача кафедри інформаційних
систем управління,
д-р екон. наук, професор

_____ О. М. Анісімова

« _____ » _____ 20__ р.

**ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ ДІЯЛЬНОСТІ
ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ**

Спеціальність 029 інформаційна бібліотечна та архівна справа

Кваліфікаційна (бакалаврська) робота

Керівник:

Прігунов О. В., старший викладач кафедри
інформаційних систем управління,
кандидат економічних наук

Оцінка: ____ / ____ / _____

(бали / за шкалою ЄКТС / за національною шкалою)

Голова ЕК: _____

(підпис)

Вінниця – 2021

АНОТАЦІЯ

Ситніков Д. С. Інформаційні системи підтримки діяльності громадських організацій в Україні. Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність». Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2020.

У бакалаврській роботі досліджено проблемні питання використання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні, а також запропоновано шляхи усунення ключових недоліків, що виникають у процесі їх використання.

Ключові слова: інформаційні системи, громадські організацій, удосконалення інформаційних систем.

Табл. 1. Бібліограф.: 40 найм.

SUMMARY

Sytnikov Dmytro. Information systems to support the activities of public organizations in Ukraine. Specialty 029 «Information, Library and Archival Studies», Educational Program «Documentation and Information Services». Vasyl Stus Donetsk National University, Vinnytsia, 2020.

The bachelor's thesis investigates the problematic issues of using information systems to support the activities of public organizations in Ukraine, as well as suggests ways to eliminate key shortcomings that arise in the process of their use..

Keywords: information systems, public organizations, improvement of information systems.

Tabl. 1. Bibliography: 40 items.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ	7
1.1 Поняття, ознаки та принципи і діяльності громадських організацій в Україні	7
1.2 Організаційно-правові основи діяльності громадських організацій в Україні	11
РОЗДІЛ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ	18
2.1 Поняття, ознаки та завдання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій	18
2.2 Види та класифікація інформаційних систем	25
2.3 Основні вимоги та роль інформаційних систем у діяльності громадських організацій	28
2.4. Загальна характеристика інформаційних систем, що використовуються у діяльності громадських організацій	34
РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	46
3.1 Основні проблемні питання, що виникають у процесі використання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні	46
3.2 Шляхи усунення недоліків у процесі використання інформаційних систем підтримки громадських організацій	50
ВИСНОВКИ.....	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ	63

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Діяльність окремих людей, груп, колективів і організацій у великій мірі залежить від їх інформованості та здатності ефективно використовувати наявну інформацію. Інформатизація – це організований соціально-економічний і науково-технічний процес створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб і реалізації прав громадян, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, організацій, громадських об'єднань на основі формування і використання інформаційних ресурсів

Під терміном «громадська організація» прийнято розуміти об'єднання людей, створене для захисту громадських прав і досягнення поставлених цілей. Від інших організацій вони відрізняються тим, що передбачають членство. Головним керівником подібних організацій є не одна людина, а спільні конференції, з'їзди і збори.

Існує багато різноманітних громадських організацій, які ставлять перед собою різні цілі і працюють у відмінних сферах. Але, все ж, усі вони намагаються розвинути суспільні цінності, пробудити людську свідомість і спрямувати її на позитивну діяльність, залучити до проблем соціально незахищених верств суспільства. Такі об'єднання намагаються допомогти людям, на яких обрушилася біда. Вони беруться за ті випадки, в яких безсилою є держава та комерційні організації.

Питання та особливості використання інформаційних систем у діяльності громадських організацій на окремих етапах розвитку суспільства досліджувала велика кількість вітчизняних і зарубіжних учених. Серед них можливо виділити праці таких науковців як: Л. Абрамова, Т. Азарової, Ю. Галучтяна, В. Головенько, С. Сілвера, М. Шевченко, та інших.

Метою даної роботи є розробка рекомендацій щодо усунення недоліків у процесі використання інформаційних систем підтримки діяльності громадських

організацій в Україні.

Згідно визначеної мети, **завданнями** роботи є:

- визначити поняття, ознаки та принципи діяльності громадських організацій в Україні;
- визначити організаційно-правові основи діяльності громадських організацій в Україні;
- розглянути поняття, ознаки та завдання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій;
- розглянути види та класифікацію інформаційних систем;
- визначити основні вимоги та роль інформаційних систем у діяльності громадських організацій;
- охарактеризувати інформаційні системи, що використовуються у діяльності громадських організацій;
- розглянути основні проблемні питання, що виникають у процесі використання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні;
- визначити шляхи усунення недоліків у процесі використання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій.

Об’єктом дослідження є суспільні відносини у сфері використання інформаційних систем у діяльності громадських організацій.

Предметом дослідження є інформаційні системи підтримки діяльності громадських організацій в Україні.

Теоретичне та/або практичне значення одержаних результатів полягає у комплексному дослідженні інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні, визначенні загальнотеоретичних аспектів діяльності громадських організацій в Україні

Здійснено характеристику інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні, зокрема, їх види, критеріїв класифікації, основних вимог та ролі інформаційних систем у діяльності громадських організацій. Визначено коло основних проблемних питань, що виникають у

процесі використання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні, а також запропоновано шляхи усунення ключових недоліків, що виникають у процесі їх використання.

Структура бакалаврської роботи. Робота складається зі вступу, 3 розділів, які охоплюють 8 підрозділів, висновків, списку використаних посилань.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

1.1 Поняття, ознаки та принципи і діяльності громадських організацій в Україні

На сучасному етапі розвитку громадянського суспільства значну роль у налагодженні постійного взаємодії, комунікації між суспільством і державою грає такий політичний інститут, як громадські об'єднання. Можливість виконання громадськими об'єднаннями своїх функцій, безсумнівно, залежить від умов, що надаються для їх діяльності, основу яких складає правовий статус.

Поняття правового статусу є найбільш загальним поняттям для характеристики будь-якого суб'єкта права. Стосовно до характеристики місця суб'єкта в правовому полі терміни «статус» і «становище» найчастіше використовуються в роботах із загальної теорії держави і права та рідше – в галузевих дисциплінах [36].

Правовий статус являє складний і багатосторонній правовий інститут. Охоплюючи всі види юридичних зв'язків, визначаючи положення суб'єктів у суспільстві, правовий статус суб'єкта права відображає і закріплює в праві його реальне, фактичне становище. Іншими словами, правовий статус – це юридичне вираження того фактичного положення, яке займає громадянин або організація в системі суспільних відносин, регульованих правом.

У літературі найбільш поширеним є виділення в структурі правового статусу таких елементів, як права, обов'язки і гарантії. Разом з тим правовий статус (положення) являє собою комплексний державно-правовий інститут, складовою частиною якого є також і основні права, свободи і обов'язки.

В теорії права досить глибоко розробили питання правового статусу особистості такі автори, як Н. В. Вітрук, Л. Д. Воеводін та інші. Необхідно

відзначити, що діяльність колективного суб'єкта права, зокрема, громадського об'єднання, складніше, ніж діяльність окремої особистості, тому що крім відносин між членами всередині організації вона визначається ще цілями створення і функціонування, безпосередньо включаючись в політичну, правову та організаційну структуру суспільства. Значну роль відіграє також специфіка нормативного регулювання (мається на увазі сукупність правових і корпоративних норм).

В юридичній науці радянського періоду значним є дослідження конституційно-правового статусу громадських організацій (об'єднань), проведене А. І. Щігліком. Автор дає наступне визначення конституційного статусу громадської організації: «Конституційний статус громадської організації – це базовий правовий статус, встановлений Конституцією і конституційними законами і визначає політико-правове становище громадських організацій в розвиненому соціалістичному суспільстві». Зазначена точка зору представляє великий інтерес, оскільки проведена даними автором робота по з'ясуванню правового статусу громадських організацій лягла в основу подальших досліджень, розширила їх проблематику [38].

Особливості конституційного статусу громадських об'єднань у вирішальній мірі залежать від предмета, методу і меж конституційного регулювання суспільних відносин. Предметом конституційного регулювання служать не все, а найбільш важливі фактичні суспільні відносини, що виражають основні принципи і положення з приводу устрою держави і організації державної влади і відносини між людиною і державою [14].

До методів конституційного права відносять такі правові методи, як встановлення прав, покладання обов'язків і відповідальності, дозволу, заборона. Громадські об'єднання, таким чином, також відносяться до предмету конституційного регулювання, межі якого обмежені встановленням і закріпленням принципів утворення та діяльності, найбільш істотних прав, обов'язків.

У юридичній літературі зазначається, що принципи Конституції

відображають і виражають закономірності, притаманні фактичним конституційним відносинам, т. Е. Найбільш важливих суспільних відносин, що складаються в економічній, соціальній, політичній і духовній сферах життя суспільства. Похідними від них є ті конституційні принципи утворення і діяльності громадських об'єднань, які, будучи включені в структуру конституційно-правового статусу громадських об'єднань, разом з їх правами, обов'язками та іншими елементами статусу, визначають місце і становище громадських об'єднань як суб'єктів права в системі суспільних відносин, а також характер взаємовідносин громадських об'єднань з громадянами, державою і органами управління.

Конституційно-правові засади утворення і діяльності громадських об'єднань – це основоположні нормативні регулятори, обов'язкові для виконання всіма суб'єктами. Громадські об'єднання діють на основі принципів добровільності, самостійності та гласності..., засновують свою діяльність відповідно до статуту та здійснюють її відповідно до Конституції України. Вони закріплюють насамперед місце громадських об'єднань у політичній системі, їх основні права та обов'язки в сфері державного будівництва.

У той же час основні права і обов'язки об'єднань визначаються і в інших сферах суспільного життя, а положення громадських об'єднань регулюється не тільки в політичній сфері суспільного життя, а й в економічній, соціальній, культурній та духовній сферах. Тим самим конституційний статус громадських об'єднань охоплює широке коло суспільних відносин.

Оскільки Конституція є ядром усієї правової системи, можна стверджувати, що конституційний статус громадських об'єднань, як і інших суб'єктів права, є ядром їх правового статусу. Він встановлює основи правового положення громадських об'єднань в усіх сферах життя суспільства, закріплює принципи їх утворення та діяльності, найбільш суттєві права, обов'язки і відповідальність, гарантії, які конкретизуються і розвиваються в законодавстві,

У національному законодавстві Конституції є фундаментом для функціонування правових інститутів, які регулюють найбільш важливі сфери

суспільних відносин. У демократичних державах конституційні норми не можуть обмежувати загальновизнані міжнародні принципи і положення в галузі прав людини, включаючи право на свободу асоціації. Разом з тим очевидно, що національні конституції копіюють механічно міжнародні документи, а встановлюють основи правового статусу громадських об'єднань на території даної держави.

У національному нормативному масиві, присвяченому громадським об'єднанням, вихідної є конституційна норма, що закріплює право кожного на свободу об'єднань. Вона включає в себе право створювати на добровільній основі громадські об'єднання для захисту спільних інтересів і досягнення спільних цілей, право вступати в існуючі громадські об'єднання або втримуватися від вступу в них, а також право безперешкодно виходити з об'єднань. Право на об'єднання, по суті, є право на вільний і самостійний вибір громадянами будь-яких форм недержавної діяльності.

Право на об'єднання гарантується ст. 37 Конституції України. При визначенні конституційно-правового статусу громадських об'єднань виникає необхідність співвіднести Конституцію з іншими законодавчими актами, так як Конституція, будучи Основним Законом держави, закріплює лише головні, принципові положення, які, діючи безпосередньо, в той же час розкриваються і конкретизуються в інших законодавчих актах.

Юридична інституціоналізація громадських об'єднань шляхом прийняття окремих законів, спрямованих на реалізацію права на об'єднання, конкретизацію правового статусу громадських об'єднань, була проведена шляхом прийняття Закону «Про громадські об'єднання». При цьому дія Закону не поширюється на політичні партії, професійні спілки та релігійні організації, організації,

Система конституційно-правових норм про громадські об'єднання відображає і закріплює основоположні принципи їх положення в суспільстві і державі. Зовнішньою формою вираження конституційно-правових норм про громадські об'єднання є джерела конституційного права. Так, в системі джерел конституційного права, безумовно, одне з основних місць займають

конституційні закони. З цього випливає, що конституційно-правовий статус громадських об'єднань визначається Конституцією і конституційними законами.

Що ж стосується поточного законодавства, то воно розвиває і конкретизує принципи і норми Конституції і зазначених вище законів стосовно окремих видів громадських об'єднань, формам, умовам і територіальними масштабами їх діяльності. Генеруючи вищесказане, можна дати визначення конституційно-правового статусу громадського об'єднання як основного правового статусу, встановленого Конституцією і конституційними законами і визначає основні принципи утворення і діяльності громадських об'єднань, їх права та законні інтереси, обов'язки, відповідальність, а також гарантії.

Правові норми, що визначають цей статус, мають найбільший ступінь узагальненості і вищу юридичну силу. Вони визначають напрям правового регулювання суспільних об'єднань, служать юридичною базою галузевих статусів громадських об'єднань: адміністративно-правового, цивільно-правового та інших.

1.2 Організаційно-правові основи діяльності громадських організацій в Україні

У нашій країні право кожного на об'єднання гарантується Конституцією України. З метою реалізації цього конституційного права громадян прийнятий Закон «Про громадські об'єднання». Його дія поширюється на всі громадські об'єднання, створені з ініціативи громадян. Виняток становлять релігійні та комерційні організації, а також створювані ними некомерційні союзи (асоціації).

Право на об'єднання розуміється широко: не тільки як право на об'єднання, в результаті реалізації якого створюються громадські об'єднання, що задовольняють ознаками, закріпленим в Законі. Право на об'єднання передбачає можливість створення різних об'єднань громадян як комерційного, так і некомерційного характеру.

Право громадян на об'єднання включає в себе:

- право створювати на добровільній основі громадські об'єднання для захисту спільних інтересів і досягнення спільних цілей;
- право вступати в існуючі громадські об'єднання або втримуватися від вступу в них;
- право безперешкодно виходити із суспільних об'єднань.

Однак зазначені права громадян можуть бути обмежені нормами статутів відповідних громадських об'єднань.

Статут громадського об'єднання повинен містити умови і порядок набуття і втрати членства в громадському об'єднанні, права та обов'язки членів даного об'єднання, умови і порядок набуття, втрати членства, включаючи умови вибуття з членів громадських об'єднань за віком, визначаються статутами відповідних громадських об'єднань.

Добровільність формування – це найважливіша ознака громадського об'єднання. Держава за загальним правилом не повинна втручатися в діяльність громадських об'єднань, а також в їх внутрішньоорганізаційні відносини. Винятки передбачені лише в зв'язку з необхідністю забезпечення захисту прав та інтересів громадян, суспільної та державної безпеки, а також дотримання законодавства.

Громадські об'єднання можуть бути:

- з державною реєстрацією в органах юстиції і набуттям прав юридичної особи. В цьому випадку громадське об'єднання має рахунок в банку, може від свого імені набувати або орендувати об'єкти нерухомості, транспорт, засоби зв'язку, організаційну техніку або, наприклад, друкарню;
- без державної реєстрації та набуття прав юридичної особи. У цьому випадку все це при необхідності здійснюють входять до складу громадського об'єднання фізичні або юридичні особи.

Національне законодавство закріплює за громадськими організаціями право здійснювати контроль за процедурою проведення виборів. Зокрема, в Законі України «Про вибори народних депутатів України» (статті 12, 78) за громадськими організаціями закріплений статус суб'єктів виборчого процесу, що

дає їм право спостерігати за перебігом виборчого процесу, зокрема за голосуванням, підрахунком голосів і встановлення підсумків голосування на будь-якій виборчій дільниці та в територіальному виборчому окрузі, а також, що особливо важливо, звертатися до відповідної виборчої комісії чи до суду щодо усунення порушень у разі їх виявлення.

Законом встановлено певні організаційні вимоги, яким повинні відповідати громадські організації, що мають намір зареєструвати власних офіційних спостерігачів. Однак, слід звернути увагу на те, що такий статус за громадськими організаціями не закріплений в Законах України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» та «Про вибори Президента України».

Зазначені закони не відносять офіційних спостерігачів від громадських організацій до складу суб'єктів виборчого процесу, наділяючи їх виключно правами щодо спостереження за ходом голосування у день виборів, правом бути присутніми на засіданнях дільничних та окружних виборчих комісій, а також правом отримувати копії протоколів про передачу виборчих бюлетенів, про підрахунок голосів і встановлення результатів голосування, інших документів у випадках, передбачених законом

Межі правового регулювання права на свободу об'єднання визначено Конституційним Судом України у пункті 2 мотивувальної частині Рішення від 13 грудня 2001 року № 18-рп/2001 так: Конституція України встановила межі втручання держави в реалізацію права громадян на свободу об'єднання. Пункт 11 частини першої статті 92 Конституції України передбачає, що виключно законами визначаються «засади утворення і діяльності... об'єднань громадян». Інші (що не є найбільш загальними) питання реалізації права на свободу об'єднання в громадянському суспільстві не підлягають державному регулюванню і мають вирішуватися на вільний розсуд його членів».

Відповідно до статті 1 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» професійна спілка (профспілка) – це добровільна неприбуткова громадська організація, що об'єднує громадян, пов'язаних

спільними інтересами за видом їхньої професійної (трудової) діяльності (навчання).

Основні завдання профспілок пов'язані зі здійсненням їх головної функції – представництва, здійснення та захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки. Саме з цією метою профспілки виникають, для цього в них об'єднувалися і об'єднуються працюючі. Потреба захисту прав та інтересів працюючих особливо актуальна в сучасний період, що посилив соціально-економічні протиріччя.

Особливе практичне значення має співвідношення за юридичною силою спеціального і загального законів. Згідно із загальними уявленнями в теорії права щодо чинності нормативних правових актів при конкуренції норм загального та спеціального закону застосуванню підлягають норми спеціального закону.

Отже, у випадку якщо норм загального та спеціального закону (конкуренція норм) застосовувати необхідно норми законів про окремі види громадських об'єднань, оскільки вони є спеціальними по відношенню до загальних норм.

Як вже говорилося, ні дозволу, ні повідомлення органів державної влади та органів місцевого самоврядування на створення громадських об'єднань не потрібно. Але вся діяльність первинної профспілкової організації пов'язана зі взаємодією з роботодавцем.

Профспілки є незалежними у своїй діяльності від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, роботодавців, їх об'єднань (спілок, асоціацій), політичних партій та інших громадських об'єднань, їм не підзвітні і не підконтрольні (ч. 1 ст. 5 Закону про профспілки).

Виходячи з цієї норми, роботодавець в загальному випадку не потрібно доводити до відома про проведення установчих зборів (конференції) по створенню первинної профспілкової організації (профспілки). Членство кожного конкретного працівника в профспілці – це його персональні дані, які не можуть бути розголошені роботодавцю.

Але виходячи з подальшої взаємодії профспілкової організації з

роботодавцем бажано довести до відома роботодавця про створення в його організації профспілки. Та й якщо необхідно приміщення для проведення зборів (конференції), в тому числі установчих, потрібно звернення до адміністрації.

Також виходячи з необхідності перерахування на рахунок профспілкової організації членських профспілкових внесків із заробітної плати працівників, потрібні письмові заяви працівників - членів профспілки. Тому роботодавець повині знатиме про діяльність у нього на підприємстві профспілкових організацій, так само як і про конкретних працівників - членах профспілки.

Професійна спілка створюється і діє з метою представництва і захисту соціально-трудових прав та інтересів членів профспілки, а також колективних соціально-трудових прав та інтересів працівників незалежно від членства в профспілці в разі наділення повноваженнями на представництво в установленому порядку.

Свобода створювати або вступати до профспілок за своїм вибором є одним з фундаментальних прав людини, закріплених як міжнародними нормами, так і національним законодавством. Ніхто не може бути підданий стягненням і переслідувань за профспілкову діяльність. Більш того, закони наказують не тільки не чинити перешкод, але формувати нормальні умови для роботи професійних спілок.

Пункт 4 ст. 23 Загальної декларації прав людини, прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН 10.12.1948, говорить: «Кожна людина має право створювати професійні спілки і входити до професійних спілок для захисту своїх інтересів», а Міжнародний пакт ООН про економічні, соціальні і культурні права від 19.12.1966 зобов'язує приймати участь у Пакті держави забезпечити право кожної людини створювати для здійснення і захисту своїх економічних і соціальних інтересів професійні спілки і вступати до них на свій вибір при єдиній умові дотримання правил відповідної організації.

Користування зазначеним правом не підлягає жодним обмеженням, крім тих, які передбачаються законом і які є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах державної безпеки чи громадського порядку або для

захисту прав і свобод інших (пп. «А» п. 1 ст. 8).

Однією з обов'язкових статей, необхідних до ратифікації, є ст. 5 «Право на об'єднання» Європейської соціальної хартії, переглянутої в 1996 р.: «З метою забезпечення здійснення або сприяння здійсненню свободи працівників і роботодавців створювати місцеві, національні або міжнародні організації для захисту своїх економічних і соціальних інтересів і волі вступу в НАТО і ЄС, Сторони зобов'язуються забезпечити, щоб національне законодавство не містило норм, що обмежують цю свободу, а існуючі норми не застосовувалися в обмеження цієї свободи.

Обсяг застосування гарантій, передбачених у цій статті, до поліції визначається національними законами або нормативними правовими актами. Порядок застосування цих гарантій щодо військовослужбовців, і ступінь їх застосовності до осіб цієї категорії також визначаються національними законами або нормативними правовими актами.

Правовою основою для організації та діяльності професійних спілок є також документи Міжнародної організації праці (МОП):

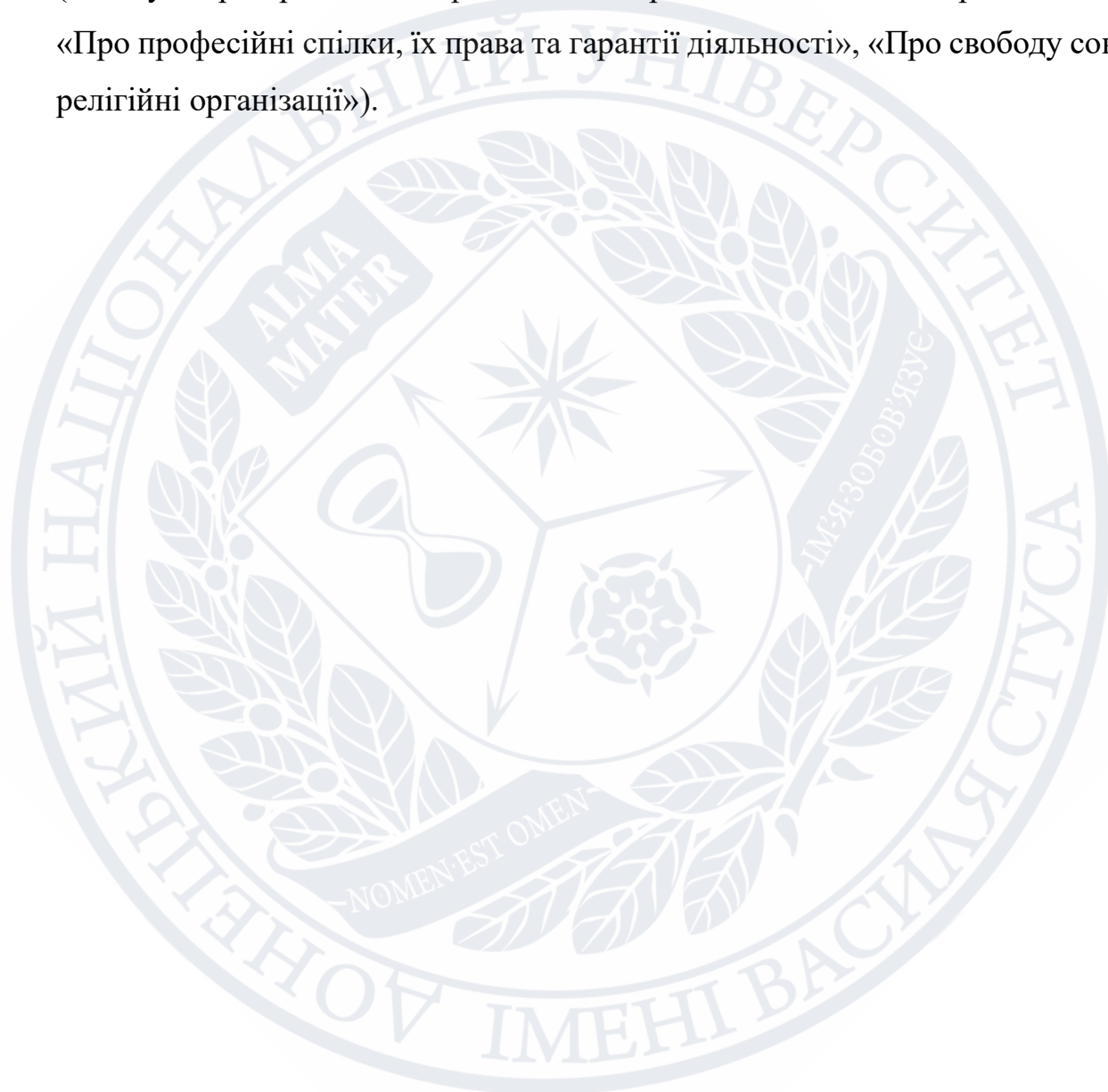
- Конвенція N 87 «Про свободу асоціації та захист права на організацію» 1948 р.;
- Конвенція N 98 «Про право на організацію та ведення колективних переговорів» 1949 р.;
- Декларація МОП «Про основні принципи і права в сфері праці» 1998 р.

Загальновизнані принципи і норми міжнародного права в даній сфері діяльності закріплені в Конституції, а Закон «Про профспілки» встановлює правові основи створення профспілок, їх права та гарантії діяльності, регулює відносини профспілок з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, роботодавцями, їх об'єднаннями (спілками, асоціаціями), іншими громадськими об'єднаннями, юридичними особами.

Нормативно-правове регулювання діяльності громадських організацій з боку держави не повинно суперечити базовим засадам демократії. Межі правового впливу в демократичній правовій державі повинні визначатися

свободою, справедливістю, невідчужуваними правами людини, самоврядністю, реалізацією загальнодозвільних принципів.

Одним із зобов'язань держави стосовно громадських організацій є нормативно-правове забезпечення їх діяльності та взаємодії з органами публічної влади, зокрема прийняття спеціальних законів, які визначають їх правовий статус (Закону «Про громадські правозахисні організації» та нових редакцій Законів «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про свободу совісті та релігійні організації»).

РОЗДІЛ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

2.1 Поняття, ознаки та завдання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій

Управління – це часто невидима сила, яка допомагає зв'язати цілу організацію та допомагає їй досягти поставлених цілей, здійснюючи діяльність з планування, керівництва, організації та контролю. В організації структура управління відповідає шаблону пірамідальної структури (у більшості випадків) з чітко визначеною ієрархією [3, с.18].

Цю ієрархію в управлінні, де зростають повноваження та відповідальність по мірі підняття піраміди, слід розуміти, перш ніж для організації буде розроблено відповідний ІСУ. Керівництво займається організаційними функціями. Менеджери – це люди, які керують організацією, плануючи її майбутнє, організовуючи і контролюючи її сьогодення, та спрямовуючи інших в організації на досягнення спільних цілей. Однак, строго кажучи, у функціональному відношенні управління полягає у прийнятті рішень. Насправді єдиним атрибутом, який відрізняє менеджера від решти людей в організації, є здатність менеджера приймати рішення.

Однак рішення не можна приймати окремо. Навіть прості рішення вимагають інформації як вхідних даних. Ці вимоги приймають ненаситну потребу в інформації всередині організації. Ця інформаційна потреба задовольняється набором інформаційних систем, що працюють синхронізовано, що в сукупності називається інформаційною системою управління (МІС). Конкурентне середовище сучасного бізнесу вимагає, щоб МІС будь-якої сучасної організації працював на платформі інформаційних технологій і щоб відповідна інформація надходила потрібній людині в потрібний час. Інформаційні системи

можуть бути теоретично навіть ручними системами, але для всіх практичних цілей³ інформаційні системи в сучасних організаціях базуються на платформах інформаційних технологій. Тому такі інформаційні системи є дорогими для придбання та обслуговування. Вартість їхнього відмови для організації ще дорожча, оскільки відсутність інформації може спричинити хаос в організації [3, с. 21-23].

Таким чином, інформаційні системи бувають різних типів для обслуговування різних класів користувачів. Інформаційні системи, що відповідають потребам управління, зосереджені у цій главі. Ці системи широко називають інформаційними системами управління, якщо вони відповідають деяким специфікаціям. Ці інформаційні системи управління можна створити з нуля або придбати з полиці, а потім налаштувати відповідно до потреб організації.

Роль інформації у підвищенні конкурентоспроможності організації відома в управлінських колах вже досить давно. Своєчасна інформація завжди надавала владу як на комерційному, так і на політичному ринку. Але в міру збільшення доступності та своєчасності інформації деякі традиційніші джерела енергії (наприклад, природні ресурси) зменшуються. Сьогодні управлінські структури вирівнюються та різко скорочуються тими, хто справді розуміє вплив технологій на бізнес. Потреба у рівнях управління зменшується скрізь, коли інформація стає швидше доступною для все більшої кількості людей на всіх рівнях.

Одним із керівницьких завдань є створення баз даних, важливих для нашого бізнесу. Все, що підвищує цінність даних компанії та робить їх більш доступними для керівників, яким не вистачає комп'ютерних навичкок загалом, не можуть не покращити ефективність роботи наших компаній. Корпораціям, можливо, доведеться розробити офіційну інформаційну стратегію або офіційну фінансову стратегію. Оскільки всі успішні компанії орієнтовані на ринок, своєчасний доступ до ринкової інформації повинен бути не лише встановлений, але він повинен бути пов'язаний із внутрішньою системою ІСУ [12, с. 126-127].

Інформаційні системи пройшли довгий шлях. З роками їхня роль в

організації зростала, а їх значення розуміли та оцінювали всі. Вони стали витонченими і тепер пропонують різноманітні переваги для організацій. Вони приносять цінність, покращуючи внутрішні канали зв'язку організації, передаючи відповідну інформацію менеджерам, щоб допомогти їм приймати рішення, допомагати у прийнятті рішень керівництва вищого рівня шляхом моделювання різних сценаріїв, допомагаючи в рутинних офісних завданнях шляхом автоматизації їх, захоплення, зберігання та картографування усі операції між організацією та її внутрішніми та зовнішніми клієнтами. Коротше кажучи, в організації всі вони є все проникними та мають величезну цінність. Це видно з величезних інвестицій в інформаційні системи більшості бізнес-організацій.

Інформаційні системи – це особливий клас систем, основною метою яких є зберігання, отримання та обробка, передача та захист даних. Інформаційні системи, які допомагають керівництву на різних рівнях приймати відповідні рішення, називаються інформаційними системами управління. Зазвичай інформаційні системи розміщуються в комп'ютеризованому середовищі / платформі, щоб користувачі могли отримувати швидшу та точнішу інформацію.

Самі інформаційні системи за останні сорок років свого існування зазнали значних змін. Спочатку інформаційні системи були розроблені для виконання конкретного завдання. Завданням цього типу системи було виконати завдання якомога швидше з мінімальною кількістю помилок. Концепція використання інформаційних систем для прийняття рішень ще не продумувалася. Організації використовували інформаційні системи лише для обробки даних. Будь то обробка зарплати чи обробка рахунків, інформаційні системи тих часів були орієнтовані на ефективність роботи. Люди, які працювали над цими системами, мали знання про систему, і користувацький інтерфейс систем був дуже простим (інтерфейс користувача символів). Продукція була у формі результатів, таких як зарплатні тощо. Опрацювання даних найбільш ефективним способом було головним акцентом таких систем. Більшість із цих систем використовували файлові системи зберігання даних, на яких комп'ютерна програма працювала б, тобто комп'ютерна програма могла б отримати доступ до даних та впорядкувати

їх, але вона зберігала б дані у файлі. Проблема системи цього типу полягала в тому, що це призвело до тиражування даних і втрати послідовності. Більшість із цих систем використовували мову комп'ютерного програмування COBOL для таких програм. Управління даними та записами в таких файлах призвело до розробки таких важливих концепцій управління файлами, як індексація.

З роками інформаційні системи змінювались. Зараз більша увага приділяється допомозі керівництву шляхом надання інформації, корисної для прийняття рішень. Системи обробки даних застаріли. В даний час основна увага приділяється наданню потрібної інформації потрібним людям у потрібний час. Інформаційні системи стали швидшими, точнішими та зручнішими для користування, щоб кожен міг ними користуватися. Люди, які сьогодні працюють над інформаційними системами, не знають про системи як такі. Вони звичайні користувачі. Системи стали настільки дружніми, що вони не вимагають від користувачів бути спеціалістами в інформаційних системах для їх використання. У просторі інформаційних систем з'явилися нові концепції, які допоможуть організаціям отримати кращу вартість за свої гроші. Такі поняття, як архітектура клієнтського сервера, мережеві мережі, розподілені обчислення, централізовані бази даних, графічний інтерфейс користувача та Інтернет повністю змінили простір інформаційної системи. Зникли громіздкі системи мейнфреймів, які вимагають купу грошей для закупівлі та запуску. Зараз на придбання програмного забезпечення потрібно більше грошей, ніж обладнання.

Сучасні інформаційні системи, у тому числі й у діяльності громадських організацій, виконують цілу низку різноманітних завдань. Серед них можливо виділити наступні.

Зберігання та аналіз інформації. Завдяки впровадженню інформаційних систем компанії можуть використовувати складні та вичерпні бази даних, які можуть містити всі уявні фрагменти даних про компанію. Інформаційні системи зберігають, оновлюють і навіть аналізують інформацію, яку потім компанія може використовувати для визначення рішень поточних або майбутніх проблем. Крім того, ці системи можуть інтегрувати дані з різних джерел, як всередині компанії,

так і за її межами, підтримуючи компанію в курсі внутрішньої діяльності та зовнішніх можливостей та загроз.

Допомога у прийнятті рішень. Довгостроковий успіх компанії залежить від адекватності її стратегічних планів. Керівна команда організації використовує інформаційні системи для формулювання стратегічних планів та прийняття рішень щодо довголіття та процвітання організації. Бізнес використовує інформаційні системи для оцінки інформації з усіх джерел, включаючи інформацію із зовнішніх посилань, таких як Reuters або Bloomberg, які надають інформацію про загальну економіку. Цей аналіз та порівняння з ринковими тенденціями допомагає організаціям аналізувати адекватність та якість своїх стратегічних рішень.

Інформаційні системи допомагають у розробці більшої кількості систем доданої вартості в компанії. Наприклад, компанія може інтегрувати інформаційні системи із виробничим циклом, щоб забезпечити відповідність виробленої продукції вимогам різних стандартів управління якістю. Прийняття інформаційних систем спрощує бізнес-процеси та усуває непотрібну діяльність. Інформаційні системи додають засоби керування процесами співробітників, гарантуючи, що лише користувачі з відповідними правами можуть виконувати певні завдання.

Крім того, інформаційні системи усувають повторювані завдання та підвищують точність, дозволяючи співробітникам сконцентруватися на функціях більш високого рівня. Інформаційні системи також можуть призвести до кращого планування та реалізації проектів шляхом ефективного моніторингу та порівняння за встановленими критеріями.

Впровадження інформаційних систем в організації може виявитися дорогим. Витрати на впровадження включають не лише встановлення систем, а й навчальні курси працівників. Крім того, працівники можуть сприймати прийняття інформаційних систем як необґрунтовану зміну і, отже, можуть протистояти цій зміні. Стійкість до змін може перешкоджати діловій діяльності та спричинити плинність працівників. Компанії повинні мати керівництво для

оцінки адекватності рішення про створення інформаційної системи та для керівництва компанією через перехідну фазу та порівняння вартості інформаційних систем з потенційною вигодою.

Сучасні технології можуть значно підвищити продуктивність та продуктивність вашої компанії. Інформаційні системи не є винятком. Організації у всьому світі покладаються на них для дослідження та розробки нових способів отримання доходу, залучення клієнтів та впорядкування трудомістких завдань. За допомогою інформаційної системи підприємства можуть заощадити час і гроші, приймаючи розумніші рішення. Внутрішні відділи компанії, такі як маркетинг та продажі, можуть краще спілкуватися та легше обмінюватися інформацією.

Оскільки ця технологія автоматизована і використовує складні алгоритми, це зменшує людські помилки. Крім того, співробітники можуть зосередитись на основних аспектах бізнесу, а не витрачати години на збір даних, заповнення документів та ручний аналіз. Завдяки сучасним інформаційним системам члени команди можуть отримати доступ до величезних обсягів даних з однієї платформи.

Інформаційні системи управління – це дуже корисні інструменти для перегляду та контролю діяльності компанії. Основна мета цих систем - організувати всі дані, зібрані з усіх рівнів компанії, узагальнити їх та представити таким чином, що полегшує та покращує якість рішень, що приймаються для підвищення прибутковості та продуктивності компанії. Ці системи, як правило, працюють на комп'ютері, включаючи прості аркуші Excel або більш складні платформи. Інформація, яка збирається та збирається для системи, зазвичай надходить як із внутрішніх, так і із зовнішніх джерел.

Інформаційна система містить п'ять основних компонентів:

1. Комп'ютерна техніка. Це фізична технологія, яка працює з інформацією. Апаратне забезпечення може бути таким маленьким, як смартфон, який вміщується в кишені, або великим, як суперкомп'ютер, який заповнює будівлю. Апаратне забезпечення також включає периферійні пристрої, що працюють з комп'ютерами, такі як клавіатури, зовнішні дисководи та

маршрутизатори. З ростом Інтернету речей, в якому все, від побутової техніки до автомобілів до одягу, зможе отримувати та передавати дані, датчики, що взаємодіють з комп'ютерами, пронизують людське середовище.

2. Програмне забезпечення. Апаратне забезпечення повинно знати, що робити, і в цьому полягає роль програмного забезпечення. Програмне забезпечення можна розділити на два типи: системне програмне забезпечення та прикладне програмне забезпечення. Основною частиною системного програмного забезпечення є операційна система, така як Windows або iOS, яка керує роботою апаратного забезпечення. Прикладне програмне забезпечення призначене для конкретних завдань, таких як обробка електронних таблиць, створення документа або проектування веб-сторінки.

3. Телекомунікації. Цей компонент з'єднує обладнання разом, утворюючи мережу. З'єднання можуть бути через дроти, такі як кабелі Ethernet або волоконна оптика, або бездротові, наприклад, через Wi-Fi. Мережа може бути розроблена для зв'язування комп'ютерів у певній області, наприклад, в офісі чи школі, через локальну мережу (LAN). Якщо комп'ютери більш розпорошені, мережа називається широкосмисловою (WAN). Сам Інтернет можна вважати мережею мереж.

4. Бази даних та сховища даних. У цьому компоненті знаходиться “матеріал”, з яким працюють інші компоненти. База даних – це місце, де дані збираються і з яких їх можна отримати, запитуючи їх за одним або кількома конкретними критеріями. Сховище даних містить усі дані у будь-якій формі, яка потрібна організації. Бази даних і сховища даних набули ще більшого значення в інформаційних системах з появою «великих даних», що означає справді величезні обсяги даних, які можна збирати та аналізувати.

5. Людські ресурси та процедури. Останнім і, можливо, найважливішим компонентом інформаційних систем є людський елемент: люди, необхідні для запуску системи, та процедури, яких вони дотримуються, щоб знання у величезних базах даних та сховищах даних могли бути перетворені на навчання, яке може інтерпретувати що сталося в минулому та керує

майбутніми діями.

Середовище, в якому працюють організації, різко змінилося за останні кілька років. Посилення конкуренції, глобалізація, вплив Інтернету та міжнародних подій впливають на ефективність та виживання організацій у всьому світі. Інтернет змінив спосіб ведення бізнесу організаціями - від придбання та обслуговування споживачів до управління їх відносинами з постачальниками. Це не лише революціонує спосіб доступу людей до інформації, спілкування, здійснення покупок та розваг, але також і спосіб конкуренції та діяльності організацій. Завдяки широкому використанню та знайомству з Інтернетом склалася тенденція, коли організації переносять свої інформаційні системи до Інтернет-центрованих інформаційних систем. Інформаційна система, орієнтована на Інтернет, взаємопов'язує всі різні інформаційні системи в організації, використовуючи веб-технології та інтерфейси. Організації також використовують Інтернет для електронного надання інноваційних продуктів та послуг. Користувачі в організаціях вимагають, щоб інформаційні системи, що використовуються організацією, стали більш ефективними та результативними. Тому організації змушені інвестувати значні кошти у розгортання інформаційних систем для отримання цінності та вигоди та для збереження конкурентоспроможності в цьому новому середовищі.

2.2 Види та класифікація інформаційних систем

Різні типи інформаційної системи, які можна знайти, ідентифікуються в процесі класифікації. Класифікація – це просто метод, за допомогою якого речі можна класифікувати або класифікувати разом, щоб можна було розглядати їх як незаміжню одиницю. У природному світі існує довга історія класифікації таких речовин, як рослини чи тварини, однак, Інформаційні системи не є частиною «природного» світу; їх створює і набуває людина для вирішення певних завдань

та проблем. Класифікація інформаційних систем на різні типи є корисною технікою для проектування систем та обговорення їх застосування [17, с. 14]. У будь-якій конкретній організації інформаційна система може бути класифікована на основі використання інформації. Отже, інформаційну систему в організації можна розділити на систему підтримки операцій та систему підтримки управління.

Система підтримки операцій. В організації введення даних здійснюється кінцевим користувачем, який обробляється для формування інформаційних продуктів, тобто звітів, які використовуються внутрішніми або зовнішніми користувачами. Така система називається системою підтримки операцій. Мета системи підтримки операцій - полегшити ділові операції, контролювати виробництво, підтримувати внутрішню, а також зовнішню комунікацію та оновлювати центральну базу даних організації. Система підтримки операцій далі поділяється на систему обробки транзакцій, систему управління обробкою та систему співпраці підприємств.

Система обробки транзакцій. В організації виробництва існує кілька видів операцій між відділами. Типовими організаційними підрозділами є продаж, бухгалтерія, фінанси, завод, інжиніринг, людські ресурси та маркетинг. Протягом якої наступної операції може відбутися замовлення на продаж, повернення продажу, надходження грошових коштів, продаж кредитів; кредитні білети, облік матеріалів, управління запасами, облік амортизації тощо. Ці транзакції можна класифікувати за пакетною обробкою, обробкою одиначної транзакції та обробкою транзакцій у реальному часі. [21, с. 116].

Система управління процесами. У виробничій організації певні рішення приймаються комп'ютерною системою без будь-якого ручного втручання. У цьому типі системи критична інформація подається до системи в режимі реального часу, що дозволяє керувати процесом. Цей тип систем називають системами управління процесами.

Система співпраці підприємств. Останнім часом спостерігається більший наголос на групових зусиллях або співпраці між різними функціональними

командами. Система, що забезпечує спільні зусилля шляхом поліпшення зв'язку та обміну даними, називається системою корпоративної співпраці [2, с. 87-89].

Система підтримки управління. Менеджерам потрібна точна інформація у певному форматі для прийняття організаційного рішення. Система, що полегшує ефективний процес прийняття рішень менеджерами, називається системою підтримки управління. Системи підтримки управління по суті класифікуються як інформаційна система управління, система підтримки прийняття рішень, експертна система та інформаційна система бухгалтерського обліку. Управлінська інформаційна система надає інформацію керівнику, полегшуючи рутинний процес прийняття рішень. Система підтримки прийняття рішень надає інформацію керівнику, сприяючи вирішенню конкретних проблем.

Інформаційну систему можна класифікувати на основі діяльності за системою стратегічного планування, тактичною інформаційною системою та оперативною інформаційною системою.

По режиму роботи. Пакетні інформаційні системи працюють в пакетному режимі: спочатку дані накопичуються і формується пакет даних, а потім пакет послідовно обробляється рядом програм. Недолік цього режиму - низька оперативність прийняття рішень і відособленість користувача від системи.

Діалогові інформаційні системи працюють в режимі обміну повідомленнями між користувачами і системою. Цей режим особливо зручний, коли користувач може вибирати перспективні варіанти з числа пропонованих системою.

За способом розподілу ресурсів. Локальні інформаційні системи використовують одну ЕОМ і призначені для автоматизації окремих функцій управління на окремих рівнях управління. Така інформаційна система може бути на одного користувача, що функціонує в окремих підрозділах системи управління. Розподілені інформаційні системи засновані на взаємодії декількох ЕОМ, пов'язаних мережею. Окремі вузли мережі зазвичай територіально віддалені один від одного, вирішують різні завдання, але використовують загальну інформаційну базу.

Однак важливо пам'ятати, що існують різні види систем, що існують в організаціях, для вирішення певних проблем та завдань, які є в організаціях. Отже, близькі спроби класифікувати Інформаційні системи на різні типи покладаються на спосіб розподілу завдань та відповідальності в організації. Оскільки більшість організацій є ієрархічними, спосіб класифікації різних класів інформаційних систем прагне застосовувати ієрархію. Це часто описується як «модель піраміди».

2.3 Основні вимоги та роль інформаційних систем у діяльності громадських організацій

Інформаційна система повинна відповідати цілій низці різноманітних вимог. Інформаційна система управління повинна забезпечити:

- повноту інформації для кожної ланки системи управління. Повнота визначається як відношення інформації, отриманої до запитаної або необхідної для управління. Оскільки наші знання відносні, домогтися 100% повноти інформації не вдається. Крім того, слід враховувати, що прагнення до збільшення повноти інформації призводить до зростання витрат на менеджмент і знижує його оперативність;

- корисність і цінність інформації. Як уже зазначалося, дані тільки тоді цінні для керівника, коли інформація використовується для прийняття управлінських рішень. Тому інформаційні потоки в системі управління повинні направлятися за конкретними адресами, тобто конкретним керівникам, фахівцям і службовцям управлінського апарату;

- точність і достовірність інформації. Прийняття рішень на основі недостатньо точних або недостовірних даних збільшує ризик припуститися помилки, прийняти невірне рішення;

- своєчасність надходження інформації. Якщо інформація не надходить вчасно, то орган управління не діятиме як раз в той момент, коли об'єкт

управління має особливу потребу в керуючому впливі;

- інтегрованість інформації. Під інтегрованістю розуміється раціональний розподіл інформації за рівнями ієрархії управління. На вищі рівні управління повинна надходити більш узагальнена інформація, на нижні - більш деталізована. Прикладом агрегуючий може служити система оперативного, бухгалтерського і статистичного обліку. Для прийняття рішень на республіканському рівні управління важливі дані статистики, на рівні начальника ділянки підприємства - оперативного обліку;

- актуальність інформації. В умовах ринкової економіки, безперервного техніко-технологічного оновлення інформація застаріває все більш швидкими темпами. Тому при прийнятті рішень слід враховувати вік інформації та її актуальність для конкретних управлінських завдань;

- економічність і ефективність обробки інформації. Ефективність інформаційної підсистеми можна оцінити, зіставляючи результати управління з витратами на збір, накопичення, зберігання, обробку, перетворення і передачу інформації.

Крім того, автоматизована інформаційна система повинна задовольняти ряд таких технічних вимог, як:

- швидкість при введенні, пошуку, обробки інформації; надійний захист від несанкціонованого доступу до даних;
- реєстрація дій персоналу;
- зручний призначений для користувача інтерфейс робочих місць;
- можливість розвитку системи;
- інтеграція з модулями, використовуваними в системі передачі даних;
- можливість проведення конвертації даних з використовувалися раніше в нову систему;
- висока надійність роботи.

Інформаційна система організації включає суб'єктів комунікації, канали і носії інформації, а також технічні засоби інформаційної роботи [25, с. 340].

Вимоги до функціональності або функціональні вимоги це найголовніше у

її властивостях. Це те, що визначає спрямованість системи по відношенню до виду людської діяльності: медицина, бізнес, машинобудування тощо. Інтєроперабельність інформаційних систем не може бути забезпечена без стандартизації функціональності, яку вони підтримують: термінологія, межі функцій, зміст, семантична зв'язаність, повнота. Одна і та ж прикладна функція в різних інформаційних системах, що підтримують однотипну діяльність, повинна розумітися однаково і моделювати відповідну їй бізнес-функцію. Відрізнати їх один від одного повинні лише рівень і якість підтримки бізнес-функції, ергономіка, масштабованість, зручність у використанні та ін.

Стандартизація функціональності, крім того, забезпечує релевантне рішення для класифікації інформаційних систем, забезпечуючи адекватну взаємодію між розробниками (постачальниками рішень) і користувачами (покупцями).

Використання сучасних стандартів при розробці семантично інтєроперабельних інформаційних систем є необхідною умовою, щоб отримати результат, що відповідає сучасному рівню розвитку ІТ технологій в медицині.

Вимоги до засобів моделювання. Ці вимоги повинні формуватися на основі положень дворівневої системи моделювання технологічних знань, нотації опису бізнес-процесів і системи моделювання фінансово-господарської діяльності.

Вимоги до інтерфейсу. На відміну від традиційних підходів, при яких навігація в системі здійснюється, так чи інакше, з використанням ієрархічного меню по підсистемах, прийнято використовувати принцип «навігації за даними».

Обчислювальна платформа повинна містити такі інтеграційні компоненти як інтеграційна шина, система управління майстер-даними, управління документами, SOA - підхід.

Під доступом потрібно розуміти доступ до даних і доступ до функцій обробки даних системи. Рольовий доступ реалізується як надбудова до перших двох, тобто рольовий доступ – це об'єднання перших двох. Роль – це динамічний атрибут, а не статичний. Після того, як встановлено доступ до даних і доступ до функцій їх обробки, формується зовнішній вигляд інтерфейсу клієнта. Таким

чином, кожен клієнт в системі отримує свій власний інтерфейс.

Аналіз кращих практик в архітектурній побудові сучасних систем інформатизації показав, що найбільш оптимальним є композитний або компонентний підхід на базі тієї чи іншої інструментально-виконавчої платформи.

Під інструментально-виконавчої платформою ми розуміємо наступне: інструменти і Механізми: єдине інтерфейсне середовище (вхід в систему, реєстрація та навігація верхнього рівня); інструменти моделювання предметної області; готові механізми виконання (движки) моделей; готові сервіси, які реалізують функції підтримки предметної області; інструменти для створення нових вузлів і деталей, з яких збирається система; автогенератори екранних форм і інтерпретатори звітів; переглядачі, навігатори, запитальні системи і звіти; кастомізатори і настроювачі сервісів до умов конкретного застосування; управління НДІ і документами; інтеграційні шини; інші інструменти і механізми; репозиторії; референтні моделі, функції, сервіси (типові вузли та деталі, з яких збирається система); мета-дані; бази знань та схеми баз даних; документація тощо [14, с. 268].

Не слід забувати і про те, що працювати з системою доведеться звичайним людям, що є фахівцями у своїй предметній області, але часто мають вельми середніми навичками в роботі з комп'ютерами. Інтерфейс інформаційних систем повинен бути їм інтуїтивно зрозумілий.

Невід'ємним компонентом існування та розвитку будь-якої організації, у тому числі НДО, є створення, виробництво й використання інформаційного потенціалу для забезпечення її життєдіяльності. Соціальні проблеми на локальному рівні вирішують органи місцевого самоврядування. Разом з тим, доведено, що ефективність органів влади підвищується в тому випадку, якщо вони опираються на громадську ініціативу та активність. Відомо, що в громадські організації входять найбільш активні громадяни місцевої громади. Соціальна активність, завжди спрямовується на зміну соціальної ситуації з урахуванням ефективності результатів цього перетворення. У стані активності людина

піднімається над стандартом, мобілізує ресурси для досягнення суспільно значимої мети. Завдяки активності людина долає внутрішні і зовнішні обмеження своєї діяльності [1].

Джерелом активності є потреба (нестача), яку відчуває людина. Для НДО – це потреба в позитивних змінах найближчого соціального оточення. Психологія стверджує, що потреби людини обумовлені процесом виховання в широкому розумінні цього слова, тобто приєднанням особистості до світу людської культури. От чому першочергове значення для формування потреб і, як наслідок, соціальної активності має інформація.

Інформаційне забезпечення громадських ініціатив, а також організація інформаційного обміну є необхідною умовою вирішення соціальних проблем на локальному рівні, оскільки:

- якісна інформація відбиває всю розмаїтість життя громади: її інтереси, проблеми, шляхи розвитку місцевого співтовариства;
- завдяки інформації кожен громадянин має можливість відчути свою власну приналежність до громади й відповідальність за її благополуччя;
- шляхом вивчення відповідної інформації освоюється соціальний досвід;
- саме інформація спонукає людей до активної участі в соціальних перетвореннях.

Відомо, що громадські організації проводять соціальні експерименти у тих сферах, де вони працюють, шукають нові самоврядні форми активності населення. Саме тому вони самі є істотним джерелом інформації про запити людей, про нагальні соціальні проблеми. До того ж громадські організації не просто виявляють запити, але й визначають ступінь їхньої значимості. НДО визначає рівень вольового підкріплення потреб, які відстоюються індивідами, що дозволяє місцевим органам влади об'єктивно бачити картину наявної спрямованості громадян, вірно співвідносити їх між собою при формуванні «дерева цілей» суспільства. Таким чином, громадські організації можуть використовуватися владними структурами для встановлення зв'язку з масами і як

засіб доведення значимої інформації до населення.

НДО – це не тільки інструмент інформування громадян і виявлення їх проблем, а й засіб вирішення даних проблем, самореалізації громадянами їхніх власних запитів. Сьогодні НДО є також важливим інструментом контролю з боку громадянського суспільства за діяльністю органів державної влади. Крім цього, об'єднавшись у громадські організації, громадяни безпосередньо беруть участь у виробленні та реалізації соціальних програм регіону [1].

Значна роль інформаційного потенціалу НДО у стратегічному плануванні, що спирається на аналітичну інформацію, яка відображає реальні умови та ресурсні можливості організації. Ефективний менеджмент орієнтує діяльність організації на задоволення потреб громадян та створює умови для її стабільного розвитку. Прогнозування можливої ефективності організації включає збір і аналіз інформації, яка дозволяє розробити ряд конкретних заходів, щодо досягнення очікуваної ефективності. Прогноз на практиці дозволяє знизити ризики, вплив зовнішніх факторів на діяльність організації, мінімізувати витрати часу на розробку та реалізацію програми (проекту), спрямованих на вирішення соціальних проблем.

Облік прогностичної інформації та перспективних факторів у діяльності дозволяє одержати системне рішення проблеми, включаючи етапи збору, обробки, аналізу інформації, підготовки та усунення проблеми при реалізації управлінського рішення. Формування прогностичної інформації припускає виявлення загальних тенденцій зміни кількісноякісних характеристик організації на етапах ресурсного забезпечення, реалізації та просування соціальних послуг [1].

Інформаційне забезпечення в розробці та впровадженні управлінської ідеї дозволяє досягти конкурентоспроможності, усунення залежності організації від змінних умов, середовища. Для прийняття самостійного управлінського рішення необхідні чіткі інформаційні орієнтири.

2.4. Загальна характеристика інформаційних систем, що використовуються у діяльності громадських організацій

Створення інформаційних ресурсів і інтеграція їх в єдине інформаційне середовище є пріоритетними напрямками розвитку сучасного суспільства, Розробка механізмів, що забезпечують як функціонування загальної інформаційно-аналітичного середовища, так і доступ до наукових ресурсів і їх збереження, має першорядне значення в задачах інформаційної підтримки наукових досліджень, Ці питання набувають особливої важливості при дослідженнях в галузі екології та природокористування, виконуваних в рамках міждисциплінарних інтеграційних проектів СВ РАН різними групами вчених, розділеними географічно, яким необхідно здійснювати спільну роботу, обмін даними і координувати свої дії [10].

Інформаційно-аналітичні системи призначені для накопичення знань даних для прийняття рішень на основі всебічного аналізу інформації. Серед основних переваг можливо виділити наступні:

1. Підтримка прийняття рішень у роботі складних технологічних та інформаційних систем, таких як портал інформаційних експертних систем інноваційного міжгалузевого центру оборонної промисловості, для прийняття рішень головним конструктором матеріалів, систем моніторингу та аналізу промислових технологій тощо, промислові технології науково-технічного забезпечення створення пріоритетних зразків аерокосмічного обладнання тощо;

2. Підтримка етапу впровадження промислових технологій на підприємствах різних секторів;

3. Оцінка фінансових, економічних та технологічних ризиків, пов'язаних з виконанням підприємствами федеральних цільових програм та урядових оборонних замовлень;

4. Ведення корпоративного реєстру унікальної випробувальної бази;

5. Постійний моніторинг параметрів товару та стану процесу [23, с. 273].

У процесі створення її центральної підсистеми - інформаційного сховища як важлива проблема виділяється забезпечення необхідної якості даних, в тому

числі достовірності, узгодженості, відповідності встановленим обмеженням і бізнес правилам і т.д. Якість завантажуються і містяться в сховище даних досягається системою організаційних і програмно-технічних заходів. До них відносяться: «ручна» перевірка різного роду помилок, невідповідностей, наприклад неоднакових назв полів з одним змістом, і автоматична із застосуванням програмних засобів.

При зборі даних в інформаційне сховище необхідно враховувати два основних аспекти: структурний і смисловий. Структурний аспект полягає в поданні даних з джерел в тих чи інших форматах програмних середовищ, в яких були сформовані. Вони повинні приводитися до одного або групи форматів в системі збору і зберігання даних.

Змістовний аспект полягає в змістовному наповненні знакових структур даних. Навіть при узгоджених форматах даних можуть бути різні тлумачення однаково або близьке за виду записаних даних та інші види різночитань. Такі ситуації необхідно виключити ще на етапі формування структури.

ETL-процеси, які реалізують вимоги щодо забезпечення якості, створення необхідної структури і підтримці смислових характеристик даних діляться на наступні стадії.

Витяг. На цій стадії відбувається перевантаження даних з джерела, як правило, в проміжну область сховища. Під кожне джерело в цій галузі створюється своя таблиця. Дані в джерелах можуть мати різні формати, в тому числі текстові неструктуровані, електронних таблиць, різного типу СУБД. Дані одного типу і структури в первинних джерелах зводять в одну таблицю, привласнюючи їй додаткові поля.

Структуризація. Їй піддаються тільки неструктуровані дані. Вони приводяться до придатного для введення в реляційні таблиці виду. - Обробка. Спочатку структуровані і зазнали структуризації дані піддаються обробці, яка полягає в очищенні, фільтрації, узгодженні даних.

Пересилання та імпорт даних. Сучасні СУБД забезпечують можливості транспортування даних усередині одного сервера, так і в розподіленому режимі

між серверами. Цей процес вимагає ретельного кваліфікованого адміністрування. Необхідно забезпечувати захист передачі даних по каналах зв'язку. Може виявитися, що деякі дані не можуть бути вставлені в призначені їм таблиці через обмеження або неузгодженості типів даних. У таких випадках для них необхідно відводити окрему ділянку пам'яті, де вони зберігаються для подальшої оцінки. Окремо і більш детально розглянемо процеси підвищення якості даних. Спотворення даних може з'являтися на будь-якому етапі, стадії, крок ETL-процесів [18].

Попередити їх виникнення повністю - завдання практично нездійсненне, але необхідно вживати заходів щодо зниження їх кількості та виявлення. Розглядають фатальні спотворення, помилки, до яких відносяться: відсутність даних в джерелі, помилка в підключенні до джерела, що виявляється у відсутності доступу до необхідних даних, прояв системного збою операційної системи.

Очищення даних полягає у виключенні із загального потоку тих даних, які не відповідають заданим обмеженням на завантаження або бізнес-правилами. У цьому випадку дані з вихідної таблиці поділяються на дві частини: що відповідають критеріям якості, невідповідні таким і не потрапляють на завантаження в сховище.

Оцінка якості даних виробляється:

- з критичності помилок у даних (можуть або не можуть бути завантажені)
- помилки в іменах полів, типи даних;
- по правильності форматів і уявлень даних;
- на відповідність даних обмеженням цілісності; - на унікальності внутрішніх і зовнішніх ключів;
- за повнотою даних і зв'язків [22].

Наведений перелік видів спотворень, невідповідностей в даних стосується в основному структурного представлення даних, технологічних причин. Смісловий зміст даних - знакових структур дуже важливо при створенні структури сховища і його підтримці, яке складається в первинному завантаженні

і надалі його заповненні і актуалізації в процесі експлуатації.

В ході ETL-процесів велика ймовірність спотворень, збоїв в роботі з причини неузгодженості в семантиці. Такі ситуації називають «семантичні розриви». Існує їх чотири види. «Вавилонський» – це ситуація, коли один і той же поняття або показник позначають різними іменами.

Кроспотоківий розрив. В цьому випадку найменування різних за смисловим змістом понять однакові в знаковому поданні. Таке відбувається при наявності в одній системі різних за змістом даних, що надаються з різних джерел. Наприклад, в одному джерелі «Партія комплектів 50 штук» розуміють комплекти вузлів для комп'ютерів але цей коментар опущений, в іншому джерелі це комплекти вузлів для музичних центрів. У зв'язку зі сформованою звичкою коментарі також відсутні. Кросмовленевий розрив відбувається в тих випадках, коли передавальне і приймає ланка не погодили характеризують ознаки понять - показників. Асинхронний розрив пов'язаний з втратою або затримкою в передачі цілої посилки в масиві або її частини, що порушує цілісність масиву, його смисловий зміст або не дає можливості правильно зрозуміти і визначити дані. В інформаційних сховищах семантичні розриви в даних можливі на будь-якому з переходів від етапу до етапу при проходженні даних від джерел до кінцевих користувачів інформацією і знаннями [5, с. 364].

Інтелектуальний аналіз інформації – має також широко поширене в спеціальній літературі англomовну назву Data Mining. Він призначений для фундаментального дослідження проблем в тій чи іншій предметної області. Вимоги по часу менше жорсткі, але використовуються більш складні методики. Ставляться, як правило, завдання і отримують результати стратегічного значення. Цю функцію виконують різноманітні засоби Data Mining.

Автоматизована інформаційна система (AIC) – це система комп'ютерного обладнання, комп'ютерного програмного забезпечення, даних та / або телекомунікацій, що виконує такі функції, як збір, обробка, зберігання, передача та відображення інформації. Автоматизована інформаційна система – це не просто система, за допомогою якої інформація обробляється для збору та

розподілу за допомогою ряду автоматизованих процесів. Система часто вимагає дуже мало людської взаємодії, крім налаштування та обслуговування. Він часто використовується для доступу до інформації та розсилання її приватним особам. До тих, хто використовує такі типи систем, належать уряди, бібліотеки та приватний бізнес. Використання автоматизованої інформаційної системи, також відомої як автоматизована система управління інформацією, може мати велику користь як для державних установ, так і для приватних компаній. Процес швидкого розповсюдження інформації за допомогою автоматизованої системи може заощадити багато годин нудної праці, тим самим забезпечуючи економію витрат для суб'єкта господарювання, який потребує розповсюдження цієї інформації. Цей тип системи може робити все, починаючи нагадувати людям, коли рахунок повинен бути попереджений про потенційно серйозну ситуацію.

Автоматизовані системи управління допомагають конкурентоспроможним компаніям впорядкувати свої бізнес-системи. Автоматизоване програмне забезпечення може викорінити багато нудних та трудомістких бізнес-завдань, роблячи управління бізнесом більш ефективним. Переваги правильно підібраної та правильно використаної автоматизованої системи управління включають контроль за процесами, чіткішу видимість операцій, впорядкування ланцюжка поставок та більш ефективне зберігання та відкликання інформації. Такі системи також можуть допомогти бізнесу підвищити ефективність, забезпечити відповідальність персоналу, збільшити обслуговування клієнтів та принести більшу цінність бізнесу [24, с. 80].

Можливості перегляду інформаційної панелі більшості автоматизованих систем можуть допомогти керівництву швидко отримати чітке уявлення про операції, дозволяючи миттєвий доступ до інформації про управління якістю, оновлення персоналу та інформаційної статистики. Покращені ділові результати часто походять від складного розуміння ефективності та сильних сторін бізнесу, а підвищена видимість може призвести до кращого контролю за процесами. Програмне забезпечення видимості може також постійно передавати фактичну відеопотоку через керівництво заводу або виробничі підлоги, роблячи його

доступним з будь-якого місця.

Часто в конкурентоспроможних галузях знання – це сила, і доступ до інформаційних баз даних та бібліотек може допомогти забезпечити цю силу. Управлінські інформаційні системи забезпечують негайний доступ до історичних даних та даних у режимі реального часу, що сприяє підвищенню ефективності управління. Програми складаються з апаратного та автоматизованого програмного забезпечення і мають можливість порівняти дані з усіх необхідних підрозділів. Зазвичай вони призначені для архівування, резервного копіювання та керування всіма файлами та документами [20, с. 71].

Внутрішні процеси, такі як управління запасами, планування продукції та обслуговування споживачів, часто можна простіше управляти за допомогою програмного забезпечення для автоматизованого планування ресурсів підприємства (ERP). Завдяки радіочастотній ідентифікації (RFID) та іншим технологіям відстеження та ідентифікації програми ERP обробляють взаємодії ланцюга поставок, такі як виставлення рахунків, відстеження замовлень та взаємодія з постачальниками. Наприклад, коли товарні запаси досягають заздалегідь визначеного рівня, ERP-системи надсилають форми переупорядкування постачальникам. На веб-сайтах закупівель та доставки в Інтернеті часто використовується система ERP, оскільки час відгуку повинен бути швидким, а замовлення часто індивідуалізовані.

Автоматизовані системи управління можуть допомогти зменшити надмірність, швидко і точно виконуючи завдання, які забирають у людини набагато більше часу і, ймовірно, призводять до більшої кількості помилок. Прикладом цього є аутсорсинг відділів людських ресурсів. Програмне забезпечення для управління людськими ресурсами автоматизує розрахунок та видачу заробітної плати, реєструє оновлення працівників та статус виплат, а також розсилає повідомлення. Автоматизовані системи управління скорочують час, працівників та людські помилки з процесів, на які колись потрібно було більше людей і часу [4, с. 36].

Підзвітність персоналу також може бути збільшена за допомогою

автоматизованих систем управління, які запрограмовані на розподіл та відстеження виконання службових обов'язків. Це можна зробити у вигляді квот, журналів спілкування та оглядів завдань. Інформаційні журнали вимагають від працівників документування своїх потенційних клієнтів, створюючи можливості оцінки на основі якісних даних. Ці програми можуть сприяти зростанню співробітників та інформувати працівників про їх завдання, досягнення та продуктивність [9, с. 318].

Задоволення споживачів можна підвищити за допомогою автоматизованих систем управління відносинами. Усі комунікації та інформація клієнта зберігаються в цифровому вигляді, стаючи доступними з різних місць. Це допомагає забезпечити швидке вирішення суперечок та створює можливості для отримання додаткових надбавок. Листи, факси, електронна пошта, SMS та інші форми спілкування розповсюджуються автоматично за допомогою автоматизованого програмного забезпечення. Індивідуальне масове спілкування за допомогою автоматизованих систем управління ресурсами може бути розроблено з урахуванням інформації з урахуванням історичних тенденцій або інтересів покупців [8, с. 98].

Переваги автоматизованих систем управління можуть призвести до збільшення вартості бізнесу, що часто призводить до збільшення прибутковості. Щоб підвищити ймовірність цього, слід ефективно використовувати автоматизовану систему та програмне забезпечення для бізнесу. Використання системи повинно забезпечити більшу цінність, ніж високі витрати на придбання, впровадження та навчання працівників.

Автоматизоване виставлення рахунків дуже добре працює у ситуаціях, коли у клієнта є постійне замовлення або є періодичний платіж, який потрібно вимагати щотижня або щомісяця. За допомогою цієї програми система може бути налаштована на автоматичне формування постійних або періодичних рахунків-фактур для відповідних клієнтів, тим самим усуваючи необхідність одного або кількох співробітників витрачати години на це повторюване завдання. Кінцевим результатом є те, що персонал може бути використаний для

різних функцій, дозволяючи робочий день бути більш продуктивним і, отже, економічно ефективним.

Застосування автоматизованого виставлення рахунків сьогодні є поширеним для компаній усіх розмірів. Види бізнесу, починаючи від телекомунікацій та роздрібних інтернет-магазинів, отримують вигоду від використання цього типу програмного забезпечення. Заощаджуючи час і ресурси компанії, підприємства можуть знизити витрати і, таким чином, залишатися більш конкурентоспроможними.

Програмне забезпечення тестується, щоб підтвердити, що всі допустимі входи правильно інтерпретовані та виконані, а неправильні введені дані викинуті. Тести також підтверджують, що результати генеруються ефективно, і що великий обсяг даних можна обробляти без відхилень. Тестування може проводитися вручну або в електронному вигляді. Автоматизоване тестування програмного забезпечення передбачає використання спеціалізованого програмного забезпечення для тестування коду, що знаходиться в розробці. Таке тестування приносить користь процесу розробки програмного забезпечення при розумному застосуванні.

Ручні тести залежать від скрупульозності людей, які проводять тестування. Ручне тестування програмного забезпечення займає багато часу і потребує значного співвідношення тестувальників до розробників для більшості програм. Це підвищує витрати на розробку. Крім того, ручне тестування має обмеження в тому, що великі обсяги даних або велика кількість одночасних користувачів або входів не можуть бути легко перевірені.

Автоматизоване тестування програмного забезпечення програмно контролює виконання тесту та оцінку результатів. Тестувальне програмне забезпечення забезпечує вхідні дані, які відповідають різним умовам, для програмного забезпечення, яке оцінюється. Для кожного набору умов програмне забезпечення для тестування порівнює фактичні результати з бажаними результатами та веде статистику щодо сукупної поведінки цільового програмного забезпечення. Після “запуску” тестувальне програмне

забезпечення, як правило, надає зведені результати, щоб люди могли швидко визначити, що виправити.

При автоматизованому тестуванні програмного забезпечення механізуються виснажливі завдання, пов'язані з тестуванням, наприклад, вхід в систему або введення даних, таких як поштові адреси. Величезні комбінації умов можна перевірити в кожному прогоні. Оскільки автоматизоване тестування передбачає використання комп'ютерів та програмного забезпечення, це також дозволяє моделювати великі навантаження вхідних даних або надзвичайно швидкі введення. Кожен цикл ряду умов тестування може бути виконаний за лічені години. Отже, автоматизоване тестування є дуже корисним для регресійного тестування, яке гарантує, що нова функція або виправлення помилок ненавмисно не порушили раніше працюючий код.

Деякі останні методології розробки, такі як Екстремальне програмування, підкреслюють, що тести будуть доступні перед кодуванням. Методології розробки наголошують, що регресійне тестування проводитиметься кілька разів на день, щоб забезпечити правильність програмного забезпечення в процесі його розробки. Якщо команда програмного забезпечення повинна дотримуватися цієї методології для будь-якого важливого програмного забезпечення, стає обов'язковим використання автоматизованого тестування програмного забезпечення.

Програмне забезпечення для автоматизації тестування має подавати бажані входи та виходи. Один із способів зробити це - зберегти умови ручного тестування в програмному забезпеченні. Інший спосіб – це написання коду для створення різних умов у межах допустимих меж програмного забезпечення, що перевіряється. Отже, основою автоматизованого тестування програмного забезпечення, безумовно, є зусилля людини. Програмне забезпечення для автоматизованого тестування не може самотійно вийти за межі цього.

Автоматизоване тестування програмного забезпечення має значні витрати з точки зору програмного забезпечення, яке буде придбано, а також його використання. Отже, чи слід автоматизувати, і яку частину тестування

автоматизувати, – це ключові рішення. Автоматизоване тестування не підходить для функцій та середовищ, які, як очікується, суттєво зміняться. У більшості застосувань підходить поєднання ручного та автоматизованого тестування.

Розподілена обробка даних - обробка даних, виконувана на незалежних, але пов'язаних між собою комп'ютерах, що представляють розподілену систему. В основі розподілених обчислень лежать дві основні ідеї: багато організаційно і фізично розподілених користувачів, що одночасно працюють із загальними даними - загальною базою даних (користувачі з різними іменами, які можуть розташовуватися на різних обчислювальних установках, з різними повноваженнями і завданнями); логічно і фізично розподілені дані, що становлять і утворюють тим не менш, загальну базу даних (окремі таблиці, записи і навіть поля можуть розташовуватися на різних обчислювальних установках або входити в різні локальні бази даних).

Для реалізації розподіленої обробки даних були створені багатомашинні асоціації, структура яких розробляється по одному з наступних напрямків: багатомашинні обчислювальні комплекси (МБК); комп'ютерні (обчислювальні) мережі. Багатомашинний обчислювальний комплекс - група встановлених поряд обчислювальних машин, об'єднаних за допомогою спеціальних засобів сполучення і виконують спільно єдиний інформаційно-обчислювальний процес.

Розподілені бази даних системи розподілених обчислень з'являються, перш за все, з тієї причини, що в великих автоматизованих інформаційних системах, побудованих на основі корпоративних мереж, не завжди вдається організувати централізоване розміщення всіх баз даних і СУБД на одному вузлі мережі. Тому системи розподілених обчислень тісно пов'язані з системами управління розподіленими базами даних [15].

Система управління розподіленою базою даних – це програмна система, яка забезпечує управління розподіленою базою даних і прозорість її распределенности для користувачів. Розподілена база даних може об'єднувати бази даних, що підтримують будь-які моделі (ієрархічні, мережеві, реляційні та об'єктно-орієнтовані бази даних) в рамках єдиної глобальної схеми.

Подібна конфігурація повинна забезпечувати для всіх додатків прозорий доступ до будь-яких даних незалежно від їх місця розташування і формату. Основні принципи створення і функціонування розподілених баз даних: прозорість розташування даних для користувача (інакше кажучи, для користувача розподілена база даних повинна представлятися і виглядати точно так же, як і нерозподілений); ізолюваність користувачів один від одного (користувач повинен «не відчувати», «не бачити» роботу інших користувачів в той момент, коли він змінює, оновлює, видаляє дані); синхронізація і узгодженість (несуперечність) стану даних в будь-який момент часу.

З основних впливає ряд додаткових принципів:

- локальна автономія (жодна обчислювальна установка для свого успішного функціонування не повинна залежати від будь-якої іншої установки);
- відсутність центральної установки (наслідок попереднього пункту); незалежність від місця розташування (користувачеві все одно, де фізично знаходяться дані, він працює так, як ніби вони знаходяться на його локальній установці);
- безперервність функціонування (відсутність планових відключень системи в цілому, наприклад, для підключення нової установки або оновлення версії СУБД);
- незалежність від фрагментації даних (як від горизонтальної фрагментації, коли різні групи записів однієї таблиці розміщені на різних установках або в різних локальних базах, так і від вертикальної фрагментації, коли різні поля-стовпці однієї таблиці розміщені на різних установках);
- незалежність від репліцирования (дублювання) даних (коли будь-яка таблиця бази даних (або її частина) фізично може бути представлена кількома копіями, розташованими на різних установках);
- розподілена обробка запитів (оптимізація запитів повинна носити розподілений характер - спочатку глобальна оптимізація, а далі локальна оптимізація на кожній із задіяних установок);
- розподілене управління транзакціями (в розподіленій системі окрема

транзакція може вимагати виконання дій на різних установках, транзакція вважається завершеною, якщо вона успішно завершена на всіх залучених установках);

- незалежність від апаратури (бажано, щоб система могла функціонувати на установках, що включають комп'ютери різних типів); незалежність від типу операційної системи (система повинна функціонувати незалежно від можливого відмінності ОС на різних обчислювальних установках);

- незалежність від комунікаційної мережі (можливість функціонування в різних комунікаційних середовищах);

- незалежність від СУБД (на різних установках можуть функціонувати СУБД різного типу, на практиці обмежуються колом СУБД, що підтримують SQL) [6].

У своєму розвитку системи «Клієнт-сервер» пройшли кілька етапів, в ході яких сформувалися різні моделі їх систем. Їх реалізація і, отже, правильне розуміння засновані на поділі структури СУБД на три компоненти: компонент уявлення, який реалізує функції введення і відображення даних, званий іноді ще просто як інтерфейс користувача; прикладної компонент, що включає набір запитів, подій, правил, процедур та інших обчислювальних функцій, який реалізує призначення автоматизованої інформаційної системи в конкретній предметній області; компонент доступу до даних, який реалізує функції зберігання-вилучення, фізичного оновлення і зміни даних.

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

3.1 Основні проблемні питання, що виникають у процесі використання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні

Управління економікою в період переходу до ринкових відносин немислимо без використання сучасних інформаційних систем і застосування інформаційних систем в області економіки, юриспруденції, психології, обліку (бухгалтерського, податкового, управлінського, кадрового і так далі), склад яких залежить від організаційно-правової форми, виду діяльності, розміру підприємства, організації, підприємства, установи.

Одним із ключових завдань, що потребує додаткового дослідження є вивчення специфіки роботи інформаційних систем, а зокрема збір, зберігання, обробка і видача необхідної інформації для якісної організації та ведення діяльності громадських організацій. Досягненню цього сприяє вдосконалення структури інформаційних потоків (включаючи систему документообігу), підвищення кваліфікації персоналу, що взаємодіє з інформаційними системами [5].

Для того, щоб розкрити проблеми вдосконалення інформаційних систем в процесі ведення діяльності громадських організацій, на наш погляд необхідно визначитися з ключовими поняттями, зокрема, такими як інформаційна система, автоматизована інформаційна система, організаційні чинники, підвищення якості роботи.

Інформаційною системою є сукупність відомостей, що міститься в базах даних і забезпечує її обробку за допомогою інформаційних технологій і

технічних засобів.

Автоматизованими інформаційними системами дослідники вважають людино-машинні системи пошуку, збору, накопичення, зберігання, обробки, передачі інформації з використанням обчислювальної техніки, комп'ютерних інформаційних мереж, засобів і каналів зв'язку.

Організаційні фактори – це встановлення певного порядку проведення робіт, розмежування повноважень, формулювання цілей і завдань.

Інформаційними системами, що сприяють підтримці діяльності громадської організації є програми, що забезпечують формування документованої систематизованої інформації про об'єкти, і складання на її основі фінансової чи інших видів звітності. Такі інформаційні системи підтримки діяльності громадських організацій повинні сприяти досягненню наступних цілей:

- формувати підвищення якості інформації, її об'єктивність, повноту використання безумовного достовірного і несуперечливого оперативного отримання вихідної інформації, актуальність, своєчасність, стійкість, адекватність інформації;
- забезпечувати постійною інформацією внутрішніх і зовнішніх користувачів, керівників і фахівців у всіх сферах діяльності громадських організацій.

Організація і процес ведення та документування діяльності громадських організацій з використанням інформаційних систем має цілу низку різноманітних переваг перед паперовим способом ведення діяльності та формування звітності. Інформаційні системи у діяльності громадських організацій дозволяють підвищити продуктивність праці співробітників, знизити вплив «людського фактору», підвищити швидкість складання звітів і ведення документації, надають можливість паралельного ведення обліку в декількох стандартах. Однак, незважаючи на певну простоту впровадження інформаційної системи з метою підтримки діяльності громадських організацій – це не так просто. Для успішного запровадження та використання інформаційних систем у

діяльності громадських організацій необхідно мати чітке уявлення про проблеми та переваги такого інформаційного забезпечення [4].

У зв'язку із вищевикладеним існує потреба у більш детальному дослідженні проблемних питань, що виникають у використанні інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні.

Перша проблема виникає вже на етапі визначення завдань запровадження інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій. Не варто прагнути автоматизувати і формалізувати кожен крок в новій системі, адже тоді її структура, а, отже, і налаштування та експлуатація можуть виявитися занадто складними для окремої громадської організацій. З метою уникнення завищення вимог до системи потрібно чітко визначити основні засади функціонування організації та ключові напрями провадження діяльності. Це дозволить не вийти за рамки реальних потреб громадської організації.

Другою проблемою використання інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні є часта зміна нормативних актів, що встановлюють правила обліку, звітності та оподаткування. Для вирішення цієї проблеми варто зупиняти свій вибір на інформаційних системах, що володіють більшою гнучкістю і здатних відображати зміни зовнішніх умов, а також зміни в нормативній документації по окремих напрямках діяльності громадських організацій в Україні [7].

Третім проблемним питанням є брак кваліфікованих кадрів. Для успішної реалізації інформатизації діяльності громадських організацій в Україні необхідна організація навчання для співробітників, які стануть користувачами програми або ж заміна їх на більш кваліфікованих кадрів.

Наступною проблемою є перенесення даних в нову інформаційну систему, якщо виникає така необхідність. Дані, які відображають фінансово-господарські операції громадської організації за тривалий період часу необхідно перенести в нову інформаційну систему. Для цього слід оцінити потребу в початкових даних, відокремити ті документи, які дійсно необхідні у подальшій діяльності громадських організацій.

Варто також відзначити проблеми, що виникають в процесі експлуатації інформаційної системи. Оскільки організація і процес діяльності громадських організацій є достатньо специфічним, а надання звітності до податкових органів є обов'язковим, достатньо логічним є наявність в штаті громадської організації співробітника, відповідального за підтримку і подальше вдосконалення інформаційної системи для організації діяльності [30].

Одним з найважливіших процесів сучасності є інтеграція світової економіки. Цей факт робить інформацію та її облік, зокрема, у діяльності громадських організацій, вимогою часу і запорукою успішного переходу до міжнародних стандартів інформатизації. Без цього неможливий перехід на міжнародний ринок і залучення іноземних інвестицій. Цю проблему легко вирішують інформаційні системи, які дозволяють при одноразовому внесенні первинних даних розрахувати в короткі терміни безліч показників і представити їх в різних формах звітності.

Всі ці проблеми можуть стати причиною збільшення витрат на впровадження інформаційної системи підтримки діяльності громадських організацій в Україні, відсутності економічного ефекту від її впровадження, а також отримання негативного ефекту. Саме тому для успішної реалізації процесу автоматизації діяльності важливо продумати всі ці проблеми на стадії підготовки проекту впровадження і по можливості вирішувати їх на перших стадіях впровадження системи.

Таким чином, інформаційні системи в процесі провадження діяльності громадських організацій, безумовно, є необхідністю для таких структур, незалежно від масштабів їх діяльності. Впровадження інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні допоможе забезпечити ефективність обліку і подальший розвиток підприємства. Однак, не варто забувати про те, що інформація є складним і трудомістким процесом і для її успішної реалізації варто заздалегідь продумати рішення хоча б основних супутніх їй проблем.

3.2 Шляхи усунення недоліків у процесі використання інформаційних систем підтримки громадських організацій

Аналіз, проектування і розробка інформаційних систем є достатньо складним завданням. Тому до процесу імплементації інформаційної системи мають бути залучені представники як замовника, так і розробника відповідної програми. Перші здатні сформулювати вимоги до інформаційної системи, а другі – співвіднести вимоги клієнта з функціональними можливостями системи. Для забезпечення наочності виділяють наступні рівні впровадження інформаційних систем, зокрема, й до процесу діяльності громадських організацій: проект, додаток і технічна інфраструктура. Подібний розподіл дозволяє більш системно підійти до процесу реалізації інформаційних систем з боку управління проектом, опису необхідних вимог і апаратного забезпечення системи. На етапі підготовки визначається обсяг проекту і ведеться його планування. Дані активності релевантні рівню управління проектом. Фаза проектування є основною і включає аналіз вимог і процесів замовника, за результатами якого готуються проектні рішення і безпосередньо розробка системи. На основі описаних процесів вдосконалюється система, як наслідок виникає потреба в деталізації вимог в специфікаціях на розробку, а також перевірці якості програм на етапі реалізації.

Після реалізації системи наступною фазою є підготовка до дослідної експлуатації. Виникає потреба у проведенні навчання користувачів для роботи з нею. Супутні проблеми очевидні: недостатній рівень комп'ютерної грамотності та надмірне число користувачів. Доповнює перелік проблемних питань завдання міграції, яке полягає в трансформації і передачі даних зі старої системи до нової, причому так, щоб вони в будь-який момент часу збігалися.

Одним із завдань імплементації інформаційних систем з метою підтримки діяльності громадських організацій є оптимізація загальних процесів організації. Будь-яка громадська організація має свою специфіку, в той час як інформаційні системи поставляються вже зі спеціальними попередніми налаштуваннями.

Якщо інформаційні системи функціонально покривають вимоги особливості здійснення громадської організації, питань не виникає. Проте, у іншому випадку є необхідним прийняти рішення: або доопрацювати інформаційні системи, або змінити певні процеси громадської організації таким чином, щоб скористатися вже реалізованим функціоналом (реінжиніринг процесів). Незалежно від того, яке рішення приймається, існує потреба в аналізі ключових процесів діяльності громадської організації. І перше, з чим ми зіткнемося – це небажання співробітників ділитися інформацією. Так відбувається, якщо персонал не зацікавлений у використанні інформаційних систем, внаслідок чого співробітники всіяко намагаються перешкоджати процесу впровадження. Однак навіть при відсутності опору неминуча зустріч з проблемами незв'язності і протиріччя в описі операцій, що виконуються співробітниками.

Проблеми незв'язності виникають через те, що кожен співробітник відповідальний за виконання лише заданих операцій в рамках інтегрованого процесу, тим самим загальне уявлення про процес втрачається. Пояснення будь-якої операції вимагає моделювання процесу, а це час, куди простіше сказати пару загальних фраз. І, нарешті, одна і та ж операція, яка виконується кількома людьми, безперечно буде обростати абсолютно виразними відмінностями, проте вірний підхід залагоджує вказаний конфлікт без жодних труднощів. Для вирішення проблем незв'язності і обмеженості інформації можливо використати наступний метод. Чим більше різних видів інформації, тим вірогідніше судження. Отже, необхідно використовувати інформацію з різних джерел для повноцінного опису процесів. При виникненні протиріч доцільно звернутися до розробника інформаційних систем, тим самим буде прийнято єдине рішення із сукупності можливих. Виявлені процеси підлягають опису і подальшого узгодження в документах функціонально-технічних вимог і проектних рішень. Відповідальні співробітники підтверджують коректність опису процесів діяльності, що є незаперечною підставою для реалізації інформаційних систем.

Функціональні розриви інформаційних систем (відсутність необхідних процесів) часто вимагають додаткових доробок системи. Останні ведуться на

основі специфікацій на розробку (технічні завдання), що містять постановку задачі і бажані результати.

Основна складність полягає в тому, що, вирішуючи приватні завдання, потрібно розробити програму, яка застосовується у широкому загалі. В даному випадку діє «золоте правило»: програма, реалізована для одноразового використання, застосовується значно частіше найважливіших додатків. Для вирішення такої проблеми необхідно дотримуватися типових вимог до програмних розробок (незалежно від виду розробок), які обов'язково повинні бути відображені в специфікації. Можливо виділити наступні принципи використання інформаційних систем у діяльності громадських організацій:

- забезпечення перевірки повноважень;
- відсутність констант в логіці програми;
- реалізація контуру зворотного зв'язку.

Типовими помилками при реалізації розробок є відсутність перевірок повноважень (в результаті користувач може обробляти дані всіх організаційних одиниць) і наявність в тексті програми константних змінних (наприклад, конкретні значення користувачів, матеріалів, кредиторів тощо). У наявності ознака того, що консультант завчасно не подумав про можливість масштабування програми.

Перевірка якості розробленої програми здійснюється шляхом її тестування. Вид тестування визначає обсяг необхідної перевірки. Функціональне тестування ведеться для контролю коректності розробки в загальному, інтеграційне - для перевірки правильності відображення результатів роботи програми у взаємозалежних областях системи. І, нарешті, регресійні тестування використовуються в тому випадку, коли розробка може вплинути на реалізований раніше інформаційний функціонал конкретної організації.

Функціональне та інтеграційне тестування може проводитися як бізнес-консультантами, так і користувачами системи, в той час як регресійне - тільки технічними фахівцями. Основним недоліком в процесі тестування розробки є перевірка роботи програми не в повному функціональному обсязі. До таких

недоліків можливо віднести такі як:

- перевірка не усіх компонентів (процедур, функцій) розробки, що зазначено в специфікації;
- тестування ведеться на мізерному обсязі даних, що не відображає реальні масштаби;
- розглядаються в повному обсязі допустимі види даних, події і початкові умови.

З метою усунення таких проблем, існує потреба у дотримання наступного алгоритму дій. Перший крок – це завдання обмежень початкових даних. Якщо вже на цьому етапі допущена помилка, і, наприклад, розробка не задовольняє правилу відсутності констант в алгоритмі програми, чи є сенс в подальшому тестуванні? Очевидно, що ні.

Більш того, виправлення помилок, що виникли на даному етапі, з високою ймовірністю вплине на логіку роботи програми на наступних кроках. Таким чином, тестування розробки - важливий крок оцінки якості програми. Поверхневе і хаотичне тестування призводить до того, що розробка коректно працює лише в тестовій системі. Подальше використання програми в рамках дослідної експлуатації покликане виявити помилки. На практиці доводиться стикатися з тим, що співробітники зовсім не знають, як працювати з комп'ютером та новими інформаційними системами. Людина може в процесі виконання елементарної вправи по реєстрації документа в запровадженій інформаційній системі вперше в житті знайомиться з комп'ютером, що є знайомою для більшості користувачів [6]. Слід зазначити, що інтерфейс для роботи з інформаційними системами вельми «недружній» навіть для технічного фахівця (функціональне ядро більшості інформаційної системи було розроблено досить давно), що вже говорити про користувачів.

Проведенню навчання передуює етап підготовки, який включає формування навчальних матеріалів (презентації, тестові сценарії та інструкції). Виділяють два основні підходи до формування користувальницьких інструкцій: процесний і покроковий.

Процесний підхід має на увазі опис процесу в цілому і передбачає залучення декількох відповідальних співробітників (наприклад, процес придбання товарів, за який відповідають закупник, комірник і бухгалтер). На відміну від процесного, покроковий підхід передбачає опис схожих операцій різних процесів.

Плюсами процесного підходу є повнота і наочність опису процесу, в той час як мінусами - тривалий час підготовки та оновлення інструкції. Ключові недоліки та переваги окремих видів навчання співробітників використанню нових інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій представлено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Переваги та недоліки окремих видів навчання співробітників

Вид навчання	Переваги	Недоліки
Внутрішні курси	Розробка навчання здійснюється із чітким дотриманням специфіки співробітника	Великий обсяг залучених до навчання одночасно співробітників
Індивідуальне навчання	Висока якість	Високий рівень залучення спеціалістів
Самоосвіта	Відсутність залучення праці будь-яких інших спеціалістів	Висока тривалість та можливе невірне трактування інформації
Дистанційне навчання	Можливість навчання великої кількості учнів одночасно	Високий рівень залучення спеціалістів

Деякі проблеми, що виникають при впровадженні системи, досить добре вивчені, формалізовані і мають ефективні методології рішення. Завчасне вивчення цих проблем і підготовка до них значно полегшують процес впровадження і підвищують ефективність подальшого використання інформаційної системи. У зв'язку із цим пропонуємо звернути додатково увагу на проблемні питання запровадження інформаційних систем, у тому числі й у

процесі діяльності громадських організацій. Отже, такими проблемними питаннями є наступні:

1. Відсутність постановки чіткого завдання менеджменту в організації. Цей пункт є найбільш значущим і складним. Більшість керівників здійснюють управлінську діяльність виходячи виключно зі свого досвіду, своєї інтуїції, свого бачення і вельми неструктурованих даних про його стан і динаміку. Як правило, якщо керівника попросити описати в будь-якому вигляді структуру діяльності своєї організації або набір положень, виходячи з яких, він приймає управлінські рішення, справа досить швидко заходить в глухий кут.

Чітка постановка завдань є одним із ключових чинників, що здійснює вплив на успішне провадження діяльності будь-якої громадської організації. Отже, ключовим завданням для запровадження ефективних систем діяльності громадської організації має бути формалізація усіх сфер управління, у яких планується запровадження інформаційної системи.

2. Необхідність часткової реорганізації структури та діяльності організації при впровадженні інформаційної системи підтримки діяльності громадської організації. Перш ніж приступати до впровадження інформаційної системи зазвичай необхідно зробити часткову реорганізацію його структури та технологій. Тому, одним з найважливіших етапів проекту впровадження, є повне і достовірне обстеження організації в усіх аспектах його діяльності. На підставі висновків, отриманих в результаті обстеження, формується вся подальша схема побудови інформаційної системи.

Безсумнівно, можна автоматизувати всі, за принципом «як є», однак, цього не слід робити з ряду причин. Справа в тому, що в результаті обстеження зазвичай фіксується велика кількість місць виникнення необґрунтованих додаткових витрат, а також протиріч в організаційній структурі, усунення яких дозволило б зменшити виробничі і логістичні витрати, а також істотно скоротити час виконання різних етапів основних процесів. Під терміном реорганізація ми навіть не маємо на увазі реінжиніринг в його класичному західному розумінні, з повною перебудовою всієї внутрішньогосподарської і комерційної діяльності.

Реорганізація може бути проведена в ряді локальних точок, де вона об'єктивно необхідна, що не спричинить за собою відчутний спад активності поточної діяльності.

3. Тимчасове збільшення навантаження на співробітників при впровадженні системи управління підприємством. На деяких етапах проекту впровадження тимчасово зростає навантаження на співробітників організації. Це пов'язано з тим, що крім виконання звичайних робочих обов'язків, співробітникам необхідно освоювати нові знання і технології.

4. Формування кваліфікованої групи впровадження та супроводу системи, керівника групи. Впровадження більшості великих систем автоматизації проводиться за такою технологією: формується невелика робоча група або призначається відповідальний співробітник за використання, яка проходить максимально повне навчання роботі з системою, потім на цю групу покладається значна частина роботи по впровадженню системи і подальшого її супроводу [16].

Навчені користувачі приймають участь у дослідній експлуатації системи, в рамках якої виконується повнофункціональне тестування на реальних даних. Успішне закінчення дослідного використання забезпечує переведення системи в продуктивний режим експлуатації. Міграція даних в інформаційних системах є важливим питанням процесу переходу. В залежності від тривалості «життя» і частоти зміни розрізняють основні і змінні дані поточних інформаційних систем. Основні дані заводяться в систему один раз, а з плином часу зазнають лише незначних змін.

Складність переходу полягає в необхідності приведення подібних даних в різних системах до єдиного знаменника. Для цього необхідно забезпечити ідентичність даних і поточних систем на момент продуктивного запуску інформаційних систем. Як це зробити, якщо громадська організація працює практично щодня, а міграція даних вимагає значного часу?

На першому кроці міграції визначається період переходу до продуктивного використання нової інформаційної системи. Міграцію даних здійснюють в два етапи: перший – перенесення та валідація основних даних, другий –

трансформація і перевірка змінних. Тоді період переходу можна розбити на два підперіоди: перенесення основних і змінних даних. Початковою умовою перенесення є заборона зміни даних.

Визначивши тривалість перенесення основних даних, вводять заборону на їх зміну, при цьому оперативна робота користувачів продовжується в звичайному режимі. Після перенесення проводиться перевірка основних даних в інформаційних системах.

Наступний етап – трансформація змінних даних. Аналогічним чином встановлюється мораторій на введення, зміну та видалення даних з поточної системи, на період, протягом якого виконується перенесення, перевірка і контроль змінних даних в інформаційних системах. Робота користувачів в період перенесення у діючій системі припиняється.

У випадках крайньої необхідності транзакції відображаються поза системою, а пізніше підлягають введенню як в поточну, так і нові інформаційні системи. Отже, процес перенесення даних має на увазі припинення роботи поточної системи. Це пояснює, чому в більшості проектів впровадження інформаційних систем датою продуктивного запуску є перші січневі робочі дні, яким передують практично двотижневі свята.

Закінчення процесу переходу змушує прийняти рішення, яким саме чином використовувати системи: чи застосувати паралельний підхід, при якому транзакції одночасно відображаються в поточній і новій інформаційній системі, або послідовний, коли поточна система доступна тільки для відображення історичних даних, а всі операції відображаються виключно в новій інформаційній системі.

Кожен з підходів має свої сильні і слабкі сторони. Так, при паралельному підході на відміну від послідовного зменшується ризик зупинки роботи громадської організації в разі неможливості використання пропонованої нової інформаційної системи, однак ціна подібної безпеки - збільшення часу на відображення будь-якої операції в двох системах (поточна і нова).

Пошук золоті середини дозволяє розробити таку стратегію, в якій кілька

перших місяців продуктивної експлуатації застосовується паралельний підхід, після чого виконується відключення поточної системи згідно послідовному підходу. Тим самим найбільш критичний період роботи в новій інформаційній системі (перші місяці продуктивного запуску), коли користувачі тільки адаптуються до нових інформаційних систем, з одночасною можливістю використання попередньої системи.

Проблеми протиріч, необізнаність і приховування інформації співробітниками в ході аналізу вимог і процесів замовника вирішуються шляхом огляду управлінської документації, документообігу та проведення опитувань. Завдання вибору стандарту і глибини опису процесів за допомогою інформаційних систем вирішуються визначенням показників системи, які необхідно контролювати в процесі моделювання. Зокрема, застосування окремих видів допоміжних систем діяльності громадських організацій зумовлено необхідністю відображення операцій в контексті відповідальних співробітників.

Розробка програм, які можна застосувати для загального випадку вирішення завдань, вимагає здійснення перевірок повноважень, відсутність констант в коді програми і реалізації контуру зворотного зв'язку. Все це в сукупності з перевіркою всіх компонентів програми дозволяє ефективно запроваджувати нові види інформаційних систем у роботи громадських організацій.

Проблеми комп'ютерної безграмотності вирішуються навчанням користувачів тим операціям, які необхідні для виконання транзакцій в новій інформаційній системі. Навчання великого числа користувачів є можливим шляхом проведення внутрішніх курсів, індивідуального та дистанційного викладання, а також самоосвіти. Процесний підхід до формування навчальних інструкцій є найбільш прийнятним на увазі повноти і наочності опису. Питання міграції даних вимагає чіткого встановлення періодів перенесення основних і змінних даних. В процесі перенесення змінних даних робота користувачів в поточній системі припиняється через заборону на перетворення, тому доцільно здійснювати міграцію в неробочі дні.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можливо сформулювати наступні висновки.

Особливості конституційного статусу громадських об'єднань у вирішальній мірі залежать від предмета, методу і меж конституційного регулювання суспільних відносин. Предметом конституційного регулювання служать не все, а найбільш важливі фактичні суспільні відносини, що виражають основні принципи і положення з приводу устрою держави і організації державної влади і відносини між людиною і державою. З метою реалізації цього конституційного права громадян прийнятий Закон «Про громадські об'єднання». Його дія поширюється на всі громадські об'єднання, створені з ініціативи громадян. Виняток становлять релігійні та комерційні організації, а також створювані ними некомерційні союзи (асоціації). Одним із зобов'язань держави стосовно громадських організацій є нормативно-правове забезпечення їх діяльності та взаємодії з органами публічної влади, зокрема прийняття спеціальних законів, які визначають їх правовий статус.

Систему можливо розглядати як сукупність взаємопов'язаних об'єктів, підпорядкованих певній єдиній меті з урахуванням умов навколишнього середовища. Упорядкована сукупність елементів системи та їх зв'язків між собою являє структуру системи. Інформаційна система – це середовище, складовими елементами якого є комп'ютери, комп'ютерні мережі, програмні продукти, бази даних, люди тощо. Основна мета інформаційної системи – це організація зберігання, обробки і передачі підсумкової інформації, необхідної для прийняття рішення. Інформаційна система являє собою одночасно людську та комп'ютерну систему обробки інформації.

Сучасні інформаційні системи, у тому числі й у діяльності громадських організацій, виконують цілу низку різноманітних завдань. Серед них можливо виділити наступні: здійснення пошуку, обробки та зберігання інформації, яка накопичується протягом великого періоду часу та має велику цінність; аналіз і

прогнозування потоків інформації різних видів і типів, які існують в суспільстві; дослідження способів подання і зберігання інформації, створення спеціальних мов для формального опису інформації різної природи, розробка спеціальних прийомів стиснення і кодування інформації, анотування об'ємних документів і реферування їх тощо.

Загальноприйнятою класифікації ІС досі не існує, тому їх можна класифікувати за різними ознаками, що викликало існування кількох різних класифікацій інформаційних систем. Інформаційні системи поділяються за різними критеріями. Інформаційна система повинна відповідати вимогам гнучкості, надійності, ефективності та безпеки.

Інформаційне забезпечення в розробці та впровадженні управлінської ідеї дозволяє досягти конкурентоспроможності, усунення залежності організації від змінних умов, середовища. Для прийняття самостійного управлінського рішення необхідні чіткі інформаційні орієнтири.

Інформаційний потік – це процес передачі й одержання інформації. Процес передачі інформації навіть в одному напрямку проходить через безліч посередників, а це значить, що під час передачі інформації відбувається її затримка й певне спотворення. Крім того, інформація може перетворюватися залежно від адресата. Так, наприклад, при передачі інформації нагору від підлеглих до керівника відбувається її узагальнення, а при передачі від керівника до підлеглих навпаки – вона конкретизується. Головне в цьому процесі максимальна швидкість передачі інформації при мінімальних перекручуваннях.

Мета автоматизації інформаційних процесів- підвищення продуктивності і ефективності праці працівників, поліпшення якості інформаційної продукції і послуг, підвищення сервісу та оперативності обслуговування користувачів. Автоматизація базується на використанні засобів обчислювальної техніки і необхідного програмного забезпечення.

Діяльність підприємства, будь-якого об'єкта або навіть найменшої системи нерозривно пов'язана з інформацією, яка оточує їх всюди. Вона може бути представлена в різних формах - від інформації, що зберігається у вигляді

послідовних з'єднань різних атомів в найпростішій молекулі ДНК, до більш звичних нам в повсякденному житті паперових документів, радіо і телебачення і, звичайно ж, мережі Інтернет, з її неозорими інформаційними просторами.

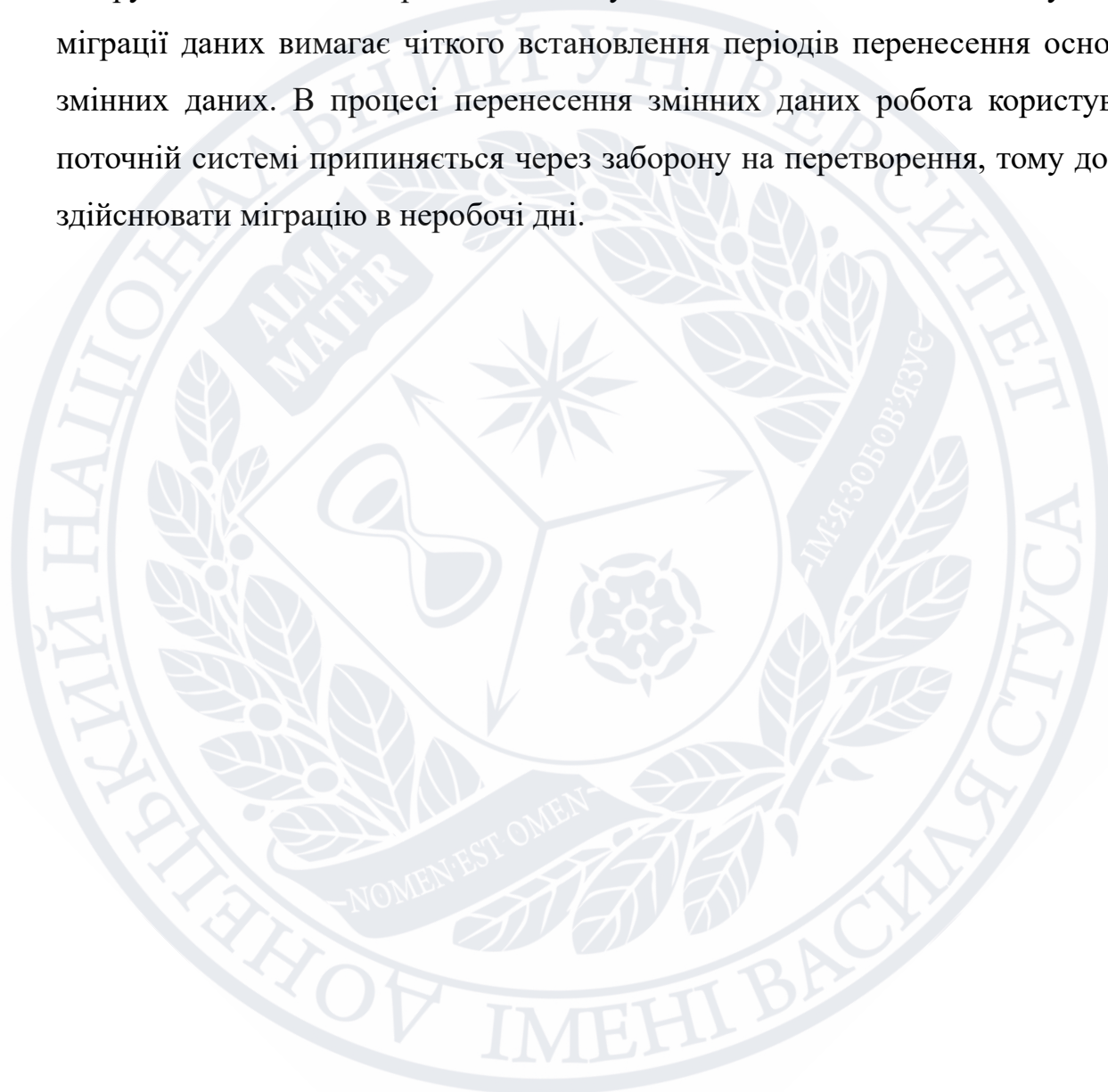
Розподілена обробка даних - обробка даних, виконувана на незалежних, але пов'язаних між собою комп'ютерах, що представляють розподілену систему. В основі розподілених обчислень лежать дві основні ідеї: багато організаційно і фізично розподілених користувачів. Подібна конфігурація повинна забезпечувати для всіх додатків прозорий доступ до будь-яких даних незалежно від їх місця розташування і формату.

Інформаційні системи в процесі провадження діяльності громадських організацій, безумовно, є необхідністю для таких структур, незалежно від масштабів їх діяльності. Впровадження інформаційних систем підтримки діяльності громадських організацій в Україні допоможе забезпечити ефективність обліку і подальший розвиток підприємства. Однак, не варто забувати про те, що інформація є складним і трудомістким процесом і для її успішної реалізації варто заздалегідь продумати рішення хоча б основних супутніх їй проблем.

Проблеми можуть стати причиною збільшення витрат на впровадження інформаційної системи підтримки діяльності громадських організацій в Україні, відсутності економічного ефекту від її впровадження, а також отримання негативного ефекту. Саме тому для успішної реалізації процесу автоматизації діяльності важливо продумати всі ці проблеми на стадії підготовки проекту впровадження і по можливості вирішувати їх на перших стадіях впровадження системи.

Розробка програм, які можна застосувати для загального випадку вирішення завдань, вимагає здійснення перевірок повноважень, відсутність констант в коді програми і реалізації контуру зворотного зв'язку. Все це в сукупності з перевіркою всіх компонентів програми дозволяє ефективно запроваджувати нові види інформаційних систем у роботи громадських організацій.

Проблеми комп'ютерної безграмотності вирішуються навчанням користувачів тим операціям, які необхідні для виконання транзакцій в новій інформаційній системі. Навчання великого числа користувачів є можливим шляхом проведення внутрішніх курсів, індивідуального та дистанційного викладання, а також самоосвіти. Процесний підхід до формування навчальних інструкцій є найбільш прийнятним на увазі повноти і наочності опису. Питання міграції даних вимагає чіткого встановлення періодів перенесення основних і змінних даних. В процесі перенесення змінних даних робота користувачів в поточній системі припиняється через заборону на перетворення, тому доцільно здійснювати міграцію в неробочі дні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Азарова Т., Абрамов Л. Інформаційне забезпечення процесу рішення соціальних проблем на місцевому рівні. Кіровоград: ІСКМ, 2003.
2. Анісімов А.В. Інформаційні системи та бази даних: Навчальний посібник для студентів факультету комп'ютерних наук та кібернетики. / Анісімов А.В., Кулябко П.П. Київ. 2017. 110 с.
3. Антоненко В. М. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями: навч. посібник Ірпінь: Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
4. Белінська С.М. Особливості автоматизації облікового процесу. Агросвіт. 2018. № 14. С. 31-36.
5. Білець П.П. Перспективи та проблеми автоматизації бухгалтерського обліку. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/54371/2/2018_Borshovska_R_I-Upravlinnia_oborotnymy_329-330.pdf. (дата звернення: 28.12.2020).
6. Бугас Н.В., Коваленко О.О. Інформаційна система як умова ефективних управлінських рішень. Ефективна економіка. 2016. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5313>. (дата звернення: 28.12.2020).
7. Верета А.В. Сучасний стан та проблеми автоматизації бухгалтерського обліку. Актуальные проблемы экономики и финансов: тезисы докладов V Международной научно-практической конференции (Буковель-Украина, 21-24 марта 2016). URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/1456816563470.pdf>. (дата звернення: 28.12.2020).
8. Воронін А. М. Інформаційні системи прийняття рішень: навчальний посібник. К.: НАУ-друк, 2009. – 136с.
9. Галузинський Г. П. Інформаційні системи у бізнесі. Практикум для індивідуальної роботи: навч-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. К.: КНЕУ, 2008. 524с.

10. Годун В.М. Інформаційні системи і технології в статистиці: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2003. 267 с.
11. Грицунов О. В. Інформаційні системи та технології: навч. посіб. для студентів за напрямом підготовки «Транспортні технології». Х.: ХНАМГ, 2010. 222 с.
12. Інформаційні системи в економіці: навч. посібник / Пономаренко В. С., Золотарьова І. О., Бутова Р. К. та ін. Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. 176 с.
13. Клімушин П. С. Інформаційні системи та технології в економіці: навч. посіб. Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2011. 448 с.
14. Ковалів М.В. Форми діяльності громадських об'єднань в Україні. Вісник Національного університету Львівська політехніка. Юридичні науки.ю 2016. № 8. С. 89-93.
15. Костріков С. В. Географічні інформаційні системи: навчально-методичний посібник. Харків, 2016 82 с.
16. Курзыкина, А. В. Проблемы внедрения автоматизированной информационной системы. Молодой ученый. 2017. № 4 (138). С. 164-167.
17. Макаревич Т. А. Інформаційні системи і технології в економіці та управлінні: Навч. посібник. Алчевськ: ДонДТУ, 2007. 368с.
18. Мерзляк А. В., Боклаг В. А. Інформаційне забезпечення державного управління земельними ресурсами України: монографія / А. В. Мерзляк, В. А. Боклаг. – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2010. – 152 с.
19. Морзе Н.В. Інформаційні системи: навч. посібн. Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», 2015. – 384 с.
20. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Сучасні інформаційні системи та технології” / уклад.: В. Г. Іванов, С. М. Іванов, та ін. Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2014. 129 с.
21. Національні та міжнародні механізми фінансування громадянського суспільства. Міжнародні заходи зміцнення довіри між державою та громадянським суспільством. – К.: Фенікс, 2011. – 336 с.

22. Новохацький В. Д. Неурядові організації як фактор розбудови громадянського суспільства в Україні: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Володимир Дмитрович Новохацький; Дніпропетровський національний університет. – Дніпропетровськ, 2005. – 16 с.

23. Павлиш В. А. Основи інформаційних технологій і систем: Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 500 с.

24. Пасічник В. В. Глобальні інформаційні системи та технології (моделі ефективного аналізу, опрацювання та захисту даних). Львів: Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2006. 350 с.

25. Пістунов І. М. Інформаційні системи в фінансово-кредитних установах: навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 234 с.

26. Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій: Указ Президента України від 20 жовтня 2005 р. № 1497/2005. – Урядовий кур'єр. – 2005. – № 207.

27. Сендзюк М.А. Інформаційні системи і технології в економіці: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни. К.: КНЕУ, 2010. 68 с.

28. Сікірда Ю. В. Інформаційні системи і технології в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю: конспект лекцій. Кіровоград : Видавництво КЛА НАУ, 2013. 177 с.

29. Скрипник М.І., Матюха М.М. Проблеми та перспективи розвитку інформаційної бази економічного аналізу. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/8348/1/22.pdf>. (дата звернення: 28.12.2020).

30. Смуглякова В.С. Проблеми та перспективи автоматизації бухгалтерського обліку. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/3976/1/%D0%A1%D0%BC%D1%83%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%92.%20%D0%A1.%20%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8%20>

[D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%B1%D1%83%D1%85%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%83.pdf](#). (дата звернення: 28.12.2020).

31. Соколов В.Ю. Інформаційні системи і технології: Навч. посіб. К.: ДУІКТ, 2010. – 138 с.

32. Табунщик Г. В. Проектування, моделювання та аналіз інформаційних систем: Навчальний посібник. Запоріжжя: ЗНТУ, 2011. – 292 с.

33. Уткин В. Б. Информационные системы в экономике: учебник для студ. высш. учебн. Заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2004. 288 с.

34. Фабричев В. А., Боровик В. М. Інформаційні системи і технології підприємства: навч. посібник. К.: НАУ, 2008. 100 с.

35. Федотова Е.Л. Информационные технологии и системы: учеб. Пособие. М.: ИД “ФОРУМ”: ИНФРА-М, 2014. 352 с.

36. Чорна В. Г., Ю.М. Олефіренко. Правовий статус громадських об'єднань. Порівняльноаналітичне право: наук.-практ. журн. 2013. № 7. С. 247–249.

37. Шило С. Г. Інформаційні системи та технології: навчальний посібник. Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. 220 с.

38. Єсімов С. С. Правове регулювання застосування інформаційних технологій для формування довіри до органів державної влади. Наук. вісник ЛьвДУВС. Серія юридична 2015. № 1. С. 173–184.

39. Юлдашев О. О. Адміністративно-правове забезпечення діяльності недержавних громадських організацій в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Олексій Олексійович Юлдашев; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К., 2013. – 19 с.

40. Юринець В. Є. Інформаційні системи управління персоналом, діловодства і документообігу: навч. посіб. Л.: Тріада плюс, 2008. 628 с.